

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28. — Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40
Pentru România și strălăutate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
N. 750

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
stratie.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă sirul 20 fil.

Manuscrisele nu se in-
nanțiază

ROMÂNUL

Amăgiri primejdioase.

Arad, 21 Februarie.

Discursul de ieri al contelui Ștefan Tisza, prin care a expus istoricul și, în mare parte, conținutul tratativelor urmate între dânsul și reprezentanții partidului național român asupra chestiei naționale din Ungaria, a produs încă impresie în țara întreagă și acest discurs, suntem convinși, multă vreme va fi obiect de pasionată discuție în publicistica de aici și de pretutindeni, unde se dă însemnătate intereselor de echilibrare a puterilor politice din Europa. Căci, fără îndoială, chestia românească a ajuns în orbita acestor interese.

N'avem de gând, de astădată, să facem analiza integrală a acestui discurs, nici să-i măsurăm valoarea în raport cu convingerile noastre politice. Chestia noastră rămâne acum neincetată la ordinea zilei și vom avea multe prilejuri să disecăm toate declarațiunile contelui Ștefan Tisza, făcând lumină deplină în cauză.

Grăbim, însă, să relevăm numai decât câteva primejdioase amăgiri ori sinamăgiri, cari s'au strecurat în discursul premierului ungar. Nu cercetăm dacă aceste rătăcirii ale contelui Ștefan Tisza sunt naivitățile unui suflet superior, care în absoluta sa sinceritate presupune aceeași sinceritate la toți ce-i jură credință, dem reinen ist alles rein, ori ele sunt mreji intenționate aruncate spre a prinde pescuștii naivi, cari înnoată în apele vieții publice românești.

Nu ne facem arbitrii intențiilor ascunse,

dar îl asigurăm pe Escelenția Sa Domnul ministru președinte ungar contele Ștefan Tisza că „preotul cu ochii aprinși și cu buclele negre ca corbul”, care-i ascultase discursul dela instalarea fiertatului episcop Iosif Goldiș despre împăcarea româno-maghiară *nu sub impresia acestui discurs s'a făcut trădătorul cauzei românești și prietenul perfid al puterii publice din statul ungar*. Cum ulterior s'a constatat cu dovezi materiale, „preotul cu ochii aprinși și cu buclele negre ca corbul” duse la îndeplinire alegerea lui Iosif Goldiș de episcop anume cu intenția, ca acoperit de autoritatea aceluia bărbat atât de respectat din partea Maghiarilor să dea lovitura de moarte organizației politice a neamului său românesc și în schimbul acestei mișești trădări naționale să-și asigure în viitor vre-o mitră episcopască, după care cu atâta înfocare ahtiază sufletul său tot tineresc și acum sub pletele cărunte. Contele Ștefan Tisza ori se înșală pe sine ori vrea să orbească pe alții, când ni-l prezintă pe trădătorul dela Orade ca un suflet capabil de a se lăsa convins printr'un discurs emoționant. Escelența Sa D. ministru președinte să fie asigurat că acest candid suflet îl va părăsi cu ură și scârbă în momentul când la vr'un prilej dat nu-i va putea pune pe cap mitra vlădicească și acel suflet tineresc acum cu buclele cărunte va propaga iar cu extremă îndârjire iredentismul român. Trădătorul dela Orade nu este, domnule conte Ștefan Tisza, prieten al Ungurilor ori al Măriei Tale ori al ideii statului unitar național maghiar și nu este el nici Român doritor de pacea româno-maghiară, ci acel scârboș călugăr este un simplu arivist, care nu are nici lege, nici patrie,

nici Dumnezeu, ci exclusiv orgoliul fără margini al unei ambiții bolnave de a parveni.

Dacă contele Ștefan Tisza crede, că prin prezentarea siluetei întunecate a călugărului în lumină atât de călduță ar putea să abată spre apele sale și alte suflete românești curate, dar naive, se înșală amarnic. Gestul de ieri al contelui Tisza, prin care a voit să dea puținică satisfacție trădătorului român din rândurile partidului său, a fost un gest nefericit tocmai în vederea scopului politic, pentru care acest gest s'a făcut. Și celalalt ipochimen al arivismului, ce se lăfăiește în toate mocirlele călduțe și adăpostitoare, cel cu pașii vecinic grăbiți și mărunți în urma grăsimilor ce și-a încărcat, făcea serviciu mult mai bun stăpânului său dacă nu i se îmbulzia în atenție bătându-l pe umeri și strigându-i: „foarte bine!” Care va să zică, „foarte bine”, Siegescule? Știi că ai haz?

Contele Ștefan Tisza în discursul său de ieri a ținut din nou să asigure lumea, că dânsul din fragedă tinerețe a ținut și ține cu sfințenie la ideea statului național maghiar unitar și totuși crede că va veni odată timpul, când cele 3 milioane de Români ai Ungariei se vor împăca cu această „idee” și vor conlucra și ei la „dominațiunea preponderantă” a Maghiarilor. Repetăm iarăș: cont. Tisza ori se înșală pe sine ori vrea să ducă în rătăcire pe alții. Să o știe însă cont. Tisza și să o știe și *aceia cărora d. Tisza voiește eventual să le arunce nisip în ochi*, să o știe toți că neamul românesc din Ungaria și Transilvania *niciodată* nu va accepta ideea statului unitar național maghiar și *niciodată* nu va admite vr'o „dominațiune preponderantă” a Maghiarilor, ci

Momente din viața Regelui Carol.

— Culese și traduse după Memoriile Regelui. —

De Ion Scurtu.

— *Crucea Doamnei Elisabeta. — Rușii ocupă Basarabia. — Intrarea triumfală a trupelor române în Capitală. — Cuvântul Domnitorului către vitejii țării. — Pe Calea Victoriei. — Debararea. — La statuia lui Mihai Viteazul. — Desfășurarea regimentului de dorobanți basarabeni.* —

6/18 Oct. Domnitorul decretează înființarea unei Cruci a Doamnei Elisabeta, ce se va da tuturor doamnelor cari au îngrijit pe răniți în spitale; crucea este de aur, poartă inițialele Doamnei și inscripția „Alinare și mângâiere”.

— Rusia a pus deplină stăpânire pe cele trei județe de peste Prut; autoritățile românești se retrăseseră din ziua de 1/13 Oct., precum se hotărâse; totul s'a petrecut în cea mai mare rânduială; predarea ținutului în mâinile Rușilor s'a îndeplinit fără de iscălitura Domnitorului.

8/20 Oct. Ziua sfintei Dumineci de astăzi este hotărâtă pentru solemna intrare a trupelor în București; din revărsatul zorilor, douăzeci și una de bubuituri de tun vestesc locuitorilor Capitalei că astăzi se va săvârși o măreață și rară sărbătoare. Este o mândră zi cu soare, cum alta mai frumoasă nu-ți puteai avea.

Domnitorul și Doamna petrec dimineața în grădină; pe la ceasurile unsprezece Domnitorul pleacă la Herăstrău, acolo încăleacă și trece în revistă trupele înșirate pe câmpul dela Băneasa, fiind înconjurat de-o numeroasă suită, printre care mai mulți generali ruși; generalul Cernat îi prezintă raportul trupelor în front. Doamna, într'un echipaj cu patru cai, trece pe dinaintea frontului, iar Domnitorul trece călare. În aripa dreaptă stau vre-o patru sute de răniți, ce fuseseră îngrijiți până acum la spital, și șase steaguri cucerite în bătăliile de peste Dunăre, printre ele și steagul cu cozi de cal al Pașei din Vidin. Urmează batalionul de geniu, batalioanele 1. și 2. de vânători, un regiment alcătuit din trupe ale celor șaisprezece regimente de dorobanți cu steagurile lor, regimentele 1. și 2. de infanterie și regimentul 2. de artilerie: toate trupele acestea țin de divizia întâi.

Urmează mai departe un detașament de marinari, batalionul 4. de vânători, regimentele 4., 5. și 7. de infanterie și un regiment de artilerie, aparținând diviziei a doua; în sfârșit un regiment alcătuit din trupe ale celor opt regimente de călărași cu drapelele lor și regimentele 1. și 2. de roșiori.

În mijlocul drept unghiului, format de cele două divizii, se ridică, pe-o estradă împodobită cu flori, altarul, înconjurat de cele patruzeci și șase de tunuri cucerite dela Turci. În fața altarului se oficiază un Te-Deum de către Mitropolitul Primat, asistat de toți Episcopii

și de înaltul oler. Domnitorul și Doamna se urcă pe estradă, iar împrejur fâlfăie cele patruzeci și trei de steaguri românești cari au fost în Bulgaria. După săvârșirea slujbei Dumnezeiești, Domnitorul decorează fiecare steag cu Crucea Dunării, pe când Doamna le încunună cu flori. Steagurile regimentelor 4. și 6 de infanterie și 9 de dorobanți, cari s'au distins în luptele dela Smârdan, sunt decorate și cu „Steaua României”.

După ce stegarii trec iarăși în rânduri, salutați de cântecele muzicelor și de uralele norodului, se citește ordinul de zi al Domnitorului:

Bravi ostași,

„Țara prin delegații ei, împreună cu Capitala, împodobită ca niciodată și însuflețită de cel mai sfânt simțământ al patriei recunoscătoare, vă primește astăzi și salută în voi nu numai pe eroii dela Grivița, Plevna, Rahova și Smârdan, dar chiar și pe aceia cari, prin sângele lor, au pus pe fruntea României coroana independentii.

„Am ales această zi memorabilă, spre a lega de steagurile armatei aducerea aminte neperitoare a trecerii Dunărei și a decorării steagurilor regimentelor cari la Smârdan au lăsat o urmă mai mult despre vitejia română. Această amintire va îndemna pe urmașii voștri a fi vrednici de voi, precum voi ați fost vrednici de străbunii voștri și steagul vostru va fi deapururea cinstit ca și numele de Român.

va lupta până la sfârșit pentru victoria principiului *egalei îndreptățiri naționale* în Ungaria și numai în temeiul acestui principiu se va putea înlătuiri vr'odată *pacea națională* în Țara-Ungurească.

Contele Ștefan Tisza reliefaază tonul serios și demn al rezoluțiunii comitetului nostru național și simulează, că demnitatea atât de impunătoare a procedurii bărbăților politici români îi inspiră nădejdea, că în cele din urmă totuși Români se vor împăca cu Ungurii recunoscând și conlucrând la înlătuirea statului unitar național maghiar. Este imposibil, ca Esceleția Sa Domnul ministru-președinte ungar să nu fi înțeles rezoluțiunea comitetului nostru. Ea a fost compusă în stilul bine cunoscut diplomaților, dar în același timp n'a putut să lase nimănui îndoiială asupra cuprinsului său. Comitetul nostru național a declarat, că conflictul național în Ungaria numai așa se poate înlătura, dacă poporului românesc i se vor asigura condițiunile existenței sale „naționale”, iar contele Ștefan Tisza prea bine știe consecvențele inevitabile ale acestei noțiuni. Noi n'avem să insistăm asupra motivelor, cari au îndemnat pe domnul ministru-președinte să așeze în lumină atât de îndulcitoare rezoluțiunea comitetului național, dar nici nu putem admite ca eventual *undeva* acestei rezoluțiuni să i se deie o interpretare, care nici decum nu ar fi congruentă cu adevăratele intențiuni ale autorilor ei.

Contele Ștefan Tisza spune în discursul său de ieri, că guvernul ungar nu poate să execute legile din 1868, — acelea adevărate care sunt în câțva favorabile Românilor — deoarece națiunea maghiară ar fi adus acelea legi într'un moment al uitării de sine și le-ar fi adus pentru prieteni, nu pentru dușmani. Această îngrozitoare declarație a premierului ungar pe deoparte pălmuește istoria, de altă parte înzultă Coroana. Istoria știe, că legile din 1868 au fost rezultatul unui compromis între factorii de putere de atunci pentru încercarea de a asigura armonia între popoarele Ungariei și totodată în acelea legi Împăratul a ținut să dea o prea mică răsplată popoarelor nemaghiare pentru credința lor fa-

ță de tron și dinastie, credință păstrată între cele mai grele împrejurări, „für das Ausharren in der beschworenen Treue.” Dacă contele Ștefan Tisza spune, că guvernele ungherești n'au putut executa legile din 1868 pentru motivul, că Români au rămas încă tot „dușmani”, atunci el spune, că pentru Unguri aceea „Treue” a Românilor este dovada dușmăniei.

Vom încheia acum observările noastre referitoare la amăgirile ori sinamăgirile din

discursul de ieri al premierului ungar, dar ținem să-i spunem d-lui contele Ștefan Tisza că Români vor păstra și pentru mai departe aceea tradițională și proverbială „Treue” a lor și că Români sunt convinși că totuși va veni odată timpul, când această „Treue” nu va fi timbrată de dușmănie din partea acelorora, cărorora li se încredințează guvernarea acestei nefericite țări, care ar fi să fie patria noastră.

După eșuarea tratativelor.

O cuvorbire cu d. Octavian Goga.

(Dela trimisul nostru.)

Budapesta, 20 Febr.

În sfârșit, slavă Celui de sus, „împăcarea” a fost înmormântată definitiv. Nu tăgăduim, vor fi fost în rândurile noastre unii, de aceia cari, în fundul sufletului, vor fi scos un tainic oftat de regret la îngroparea mortului. Ochii lor străluciseră de bucuria visurilor ademenitoare ale unui viitor de tihnă și liniștită mistuire a roadelor „păcii”. Credem însă că majoritatea lumii noastre nu va fi împărțită aceste sentimente, puțin vrednice de un popor luptător. Spre a afla aceea ce-l frământă m'am adresat dlui Octavian Goga ca unul din membrii cei mai de seamă ai comitetului național și al comisunii de 10, însărcinată cu conducerea tratativelor. Cuvintele sale despre *desrobirea morală* ce i-a pricinuit sfârșitul tratativelor sunt azi de sigur expresia exactă a stării de spirit a celor mai mulți din noi. Pentru aceea declarațiile sale de sigur vor fi cetite cu mult interes și-i acordăm cuvântul. Iată textul convorbirii:

Care-i după Dvoastră cauza adevărată a eșurii tratativelor?

— Causa adevărată trebuie căutată în principiul cardinal care este baza vieții de guvernământ a acestui stat dela înlătuirea dualismului și până astăzi și care călăuzește și ju-

decata politică a contelui Tisza: ideia unității naționale a statului ungar. În măsura în care s'a accentuat din partea noastră necesitatea de a ni se asigura o existență națională în cadrul acestui stat, contele Tisza ne-a opus părerile sale cari tradau în orice moment utopia contopirii noastre în sânul poporului maghiar. În acest chip între cele două tabere s'a destăcut prăpastia largă a luptei de rasă deasupra căreia prevederile politice ale momentului nu au putut dura o punte de trecere.

Credeti o „împăcare” posibilă în timpul apropiat?

— Nu cred în realizarea apropiată a unei asemenea împăcări. Pacea este o stare sufletească determinată de o mulțime de împrejurări; o hotărâsc impulsurile colective cari mișesc în sufletul maselor. Vorbesc viii și morții. Glasul morților noștri de o mie de ani. Dta știi ce spune. De aceea cuvântul pace mi s'a părut dela început un termen vag și impropriu pe care bucurios l'aș fi eliminat din coloanele ziarelor noastre.

Se schimbă chestiunea dacă vorbim de un acord care s'ar încheia între partidul nostru și conducătorii actuali ai guvernului maghiar. El s'ar putea înlătuiri sub presiunea unor împrejurări de prevedere politică. Pe urma tratativelor cu contele Tisza, profetiile mele pen-

Bravi ostași,

„Fiți de-acuma mândri de numele ce purtați, păstrați în voi credința bărbăției voastre și amintirea însuflețirii patriotice, cu care națiunea vă sărbătorește astăzi; dar nu încetați a vedea în steagul vostru talismanul care vă îndeamnă a păstra, cu cea mai mare sfîntenie, simțământul de datorie și disciplină.

„Sunt sigur dar, că și de-acum înainte, oriunde datoria vă va chema, veți fi un exemplu de ordine și disciplină, mai cu seamă aducându-vă aminte că inima Mea este cu voi și că nu am mai mare fericire decât aceea de a vă zice: „Vă mulțănesc, copii!”

„Cu mândrie Mă pun acum în capul vostru, spre a intra în Capitala țării, unde poporul recunoscător vă așteaptă cu nerăbdare să vă arate dragostea și cinstirea sa”.

Doamna, întâmpinată de nesfârșitele ovațiuni ale mulțimii, se'ndreaptă spre al doilea rond al soșelei; aci un arc de triumf uriaș deschide calea minunat împodobită cu flori și steaguri, pe unde trupele își vor face intrarea în oraș.

Alaiul de sărbătoare se pune'n mișcare, având în frunte un detașament de jandarmi călări. Înaintea Domnitorului merg răniții și trofeele cucerite, iar în urma Lui și a strălucitei Sale suite generalul Cernat cu statul maior. Apoi muzicile tuturor regimentelor de infanterie, steagurile regimentelor de infanterie și de dorobanți, comandantul diviziei întâi de infan-

terie și în urmă lunga coloană a trupelor, pe lângă cari tocmai trecuse călare Domnitorul.

Dincolo de arcul de triumf s'au ridicat tribune pentru Doamnă, corpul diplomatic, membrii Senatului și Camerei, membrii Curții de Casație, delegații tuturor comunelor din țară, reprezentanții comerțului, industriei etc.; în preajma tribunelor se'ndeașă mulțimea fără de număr.

Arcul de triumf, împodobit cu steaguri și arme, poartă embleme cu numele tuturor bătațiilor victorioase, în cari s'au distins Români, iar de-asupra lui se înalță geniul țării; pe arcul de triumf stă scris: „Orașul București apărătorilor independenței”.

În clipa când Domnitorul trece călare pe sub arcul de triumf, toată lumea din tribune se scoală în picioare ca un singur om, isbucnind în urale furtunoase. Domnitorul ține mijlocul între cele două rânduri de tribune, primește din mâinile primarului Capitalei pâinea și sarea și o cunună de stejar, care i-se oferă cu o cuvântare plină de avânt. După primar ia cuvântul, în numele delegațiilor din țara întreagă, ministrul de interne, talmăcind Marelui Căpitan al armatei viteze omagiile patriei; mai vorbesc delegații universităților și corporațiilor, cari oferă Domnitorului flori și cununi de stejar.

Domnitorul răspunde tuturor cuvântărilor, rostind cu glas tare și departe răsunător aceste cuvinte:

„Dragostea și bucuria, cu care Capitala și țara întreagă, prin delegații săi, primesc astăzi armata, este cea mai frumoasă răsplătire pentru toate nevoile și suferințele îndurate pe câmpiile Bulgariei.

„În numele bravilor Mei oșteni Vă mulțumesc din toată inima pentru strălucita întâmpinare ce le faceți și pentru cuvintele pline de patriotism ce ne-ați adresat!

„Da! Mândră poate fi țara de fii săi; cu încrederea în sine au mers la luptă, eroii s'au întors acasă. De aci înainte fie liniștită scumpa noastră patrie: un popor care și-a vărsat sângele pentru neatârarea sa, va ști să lupte vitejește și pentru întărirea și propășirea sa în viitor!”

Cuvintele Domnitorului stărnesc urale nesfârșite în tribune și în valurile norodului.

Apoi Domnitorul străbate în fruntea trupelor sale întreaga sosea Kiseleff și lungă cale a Victoriei, botezată astfel în amintirea răboiului: este un adevărat mars triumfal prin inima orașului: școalele și gărziile civile sunt înșirate de ambele părți, norodul formează o mare de capete și pretutindenea de-alungul Căii Victoriei aceiași însuflețire, aceiași bucurie a sufletelor, același bielsug de flori. Ferestrele și balcoanele sunt împodobite măreț, orașul întreg strălucește de bogăția culorilor sub razele de aur ale soarelui.

În piața Teatrului, Domnitorul primește defilarea trupelor; Doamna Elisabeta asistă deasemenea la priveliștea minunată. Firește că

tru viitor sunt cele mai pesimiste și eu personal am exclus din combinațiile mele politice puțința oricărei înțelegeri.

— Poate fi vorba de o îndulcire a politicii partidului național față de guvern?

— Raporturile noastre de ostilitate istorică nu s'au schimbat câtuș de puțin. Guvernul contelui Tisza urmează linia dreaptă a idealului tradițional, care inspiră fiecare guvern de decenii împotriva noastră: maghiarizarea. E firesc deci că lupta noastră de rezistență nu se poate abate dela conduita ei fixată la începutul acestui sistem de guvernare. Nu poate fi vorba deci de nici o atenuare a intransigenței noastre, ci numai de o opoziție mai răspicată, de o îndărjire, care va crește în măsura persecuțiilor noastre atât de inoportune astăzi în urma evenimentelor recente de ordin internațional, cași pun într'o lumină nouă misiunea istorică a neamului românesc.

— Care e datoria partidului național după eșuarea tratativelor?

— Propaganda pentru programul său politic, care niciodată nu mi s'a părut mai actuală, decât acum când se lămurește definitiv că eșuarea tratativelor nu se datorește intransigenței exagerate a conducerii noastre de partid, ci jignitoarei atitudini a actualului guvern, lipsit de bunăvoință de a împlini cele mai minimale pretenții cari pot forma programul politic al celui mai moderat român cinstit.

— Care e opinia tinerimei, pe care o reprezentați, în chestiunea „împăcării”?

— Mă măgulește credința dtale că aș fi reprezentantul ideilor cari frământă generația mai nouă a intelectualilor noștri. Nu știu întrucât gândurile mele au găsit ecou în sufletul acestor tineri intelectuali, atâta însă pot să-și spun că toate schimbările înspre bine în lupta din viitor eu le aștept dela o atitudine de nouă îndrăzneală și nouă demnitate pe care o ar trezi o atmosferă culturală superioară celei din trecut.

Pe aici, pe colo se resimt preluțiile unei asemenea schimbări din cari aș dori mult să se închege cât mai curând o stare sufletească generală.

trezesc un deosebit interes tunurile cucerite, cari sunt purtate de câte patru cai și incununate cu flori, urmând celor două batalioane de vânători.

De-aci Domnitorul și Doamna se îndreaptă spre Bulevard, unde tunurile cucerite se așează împrejurul statuii lui Mihai Viteazul, biruitorul Turcilor. Domnitorul depune o coroană pe monument, apoi se întoarce la Palat și de aci la Cotroceni.

Pe la ceasurile șapte, Domnitorul și Doamna fac o plimbare prin orașul splendid iluminat. La Palat se dă un prânz de gală pentru corpul ofiteresc. Generalul Cernat exprimă Domnitorului, în cuvinte mișcătoare, omagiile armatei. Domnitorul răspunde următoarele:

„Sunt adânc mișcat de cuvintele ce-Mi adresați în numele armatei și Vă mulțumesc din inimă pentru sentimentele ce-Mi exprimați. Amintirea acestei mari și frumoase zile va rămâne neștearsă în inimile noastre.

— E de dorit ca tratativele să fie reluate?

— Mi-ar părea rău dacă pe urma acestor convorbiri s'ar introduce la noi în spiritul public ideia că viitorul nostru politic depinde de eventualele transacțiuni ce s'ar putea încheia, la un moment dat, cu vre-un guvern maghiar.

Sunt de convingerea, că acest viitor al nostru nu poate fi decât opera unei consolidări interne, determinată de propria noastră vrednicie.

— Credeți că situațiunea externă a contribuit la inițierea tratativelor și întrucât eșuarea lor se va resimți în raporturile externe ale monarhiei?

— Stau departe de resorturile vieții diplomatice și opiniile mele nu sunt inspirate decât de o judecată personală. Sunt de credință că inițierea acestor tratative a fost influențată în mod firesc de situația deosebit de importantă ce revine neamului românesc în echilibrul internațional în urma evenimentelor cunoscută din trecutul apropiat.

Astăzi mai mult ca ori când trebuie să ne convingem, că chestiunea română din monarhia habsburgică nu este numai o problemă de ordin local, ci o importantă chestiune care preocupă pe toți factorii meniți să hotărască destinele echilibrului european.

Aș nesocoti cele mai elementare impulsuri de sinceritate dacă nu aș accentua credința pe care o am, că eșuarea acestor tratative va produce o legitimă amărăciune în opinia publică a regatului român pe care situația noastră în mod firesc sau fatal nu-l va putea lăsa niciodată nesimțitor.

— Credeți că Contele Tisza va înghesba un partid moderat, apelând la arhierii sau la elementele dispuse pentru transacțiuni în spiritul concesiilor sale?

— În această direcție sunt cu totul liniștit. Arhierii noștri nu pot accentua în ținuta lor politică nici o opinie care ar fi negațiunea principiilor cardinale ale conștiinței noastre publice. Cârja lor păstorească și-ar pierde semnificația simbolică în momentul când ar ajunge în opoziție cu credințele politice ale partidului național.

De aceea, firește, fiecare din conducătorii clerului nostru, conștient de acest adevăr elementar, nu poate fi decât solidar cu hotărârile noastre.

„Astăzi, armata este mândria țării; să facem să se păstreze încrederea ce națiunea și-a pus în ea și care pentru noi este un nou și puternic indemn pentru dezvoltarea ei.

„Sunt fericit a Vă vedea pe toți împrejurul Meu și vă exprim satisfacțiunea Mea pentru tot ce ați făcut în această memorabilă epocă, pe care am trecut-o cu isbândă!”

În curtea Palatului se organizează o serenadă a tuturor muzicelor de regiment; mai târziu, Domnitorul și Doamna; după ce admiră iarăși frumoasa iluminată, se duc la reprezentarea de gală a Teatrului Național, care se deschide printr'un imn patriotic scris de Vasile Alecsandri.

De-abia pe la miezul nopții Domnitorul și Doamna se înapoiază la Cotroceni, cu sufletele înălțate și întărite de serbarea fără de nici un nor a zilei triumfale.

(Va urma).

La alte elemente de moderațiune în aceste momente nu trebuie să ne mai gândim pe urma lămuririlor cari se degajează din dărnicia atât de măsurată a contelui Tisza. Ar putea fi vorba cel mult de o nouă lansare a câtorva figuri desagrabile din ceata transfugilor noștri, cari astăzi tânjesc în camera de vechituri a politicii tradiționale ungurești.

Legenda strigoilor însă și-a pierdut și la noi orice putere de sugestiune.

Importanța informării străinătăței despre chestiunea națională.

Paris, 20 Februarie.

Constatăm cu multă plăcere sufletească și cu oarecare satisfacțiune a orgoliului nostru național că de câțva timp încoace presa europeană, privită astăzi ca ecoul opiniei civilizate, ne dă mai multă considerație și ne consacra mult mai multă atențiune decât în trecut... Și ceea ce este mai mulțumitor în acest simptom este că marile ziare europene au început să se ocupe nu numai cu situațiunea din Regat ci și cu chestiuni cari îi privesc pe Români din afară de frontierele actualei noastre unități politice. Astfel am putut observa că acum cu ocazia tratativelor de împăcare dintre comitetul național și șeful guvernului ungar s'au găsit ziare străine și în special franceze, cari au informat cititorii lor cu obiectivitate și chiar cu simpatie pentru Români.

Dacă ne reamintim ce rece sau chiar rău voitoare era presa europeană pentru noi nu de mult, ne punem întrebarea: cărui fapt trebuie să-i atribuim această schimbare generală în bine a atitudinii organelor de publicitate ale marilor puteri?

Iată răspunsul:

Evenimentele din vara anului 1913 au pus România și națiunea română într'o lumină strălucitoare. Am dovedit că suntem o forță, o forță de care nu numai micii noștri vecini dela sud dar și vecinii noștri mai mari dela Nord trebuie să țină cont. În politică nu poți să înspiri respect decât cu puterea militară, succesele militare scuză totul, ele ridică o țară la un rang mai înalt decât acela pe care se găsea înainte. În politică mai mult decât în viața de toate zilele, învingătorul are de partea sa simpatiile, iar învinsul inevitabilele și nefărășitele reproșuri... Am învins, vara trecută, și această victorie, deși n'a curs sânge, ne-a scos dintr'o singură lovitură din întuneric în lumină și ne-a făcut, ca prin minune, simpatici sau cel puțin cunoscuți.

Înainte de acțiunea noastră militară din vara trecută România conta, în fața opiniei europene, ca o anexă a blocului germanic, cu forțe îndoelnice, cu autoritate puțin respectabilă și cu o conducere politică căreia i se contesta independența și curajul... Ziarele cari aveau ca tradiție să vorbească bine de România spuneau că sovăim, că nu ne vom putea emancipa de o anumită tutelă, foarte stricătoare pentru interesele românismului, și că nu vom fi în stare să scuturăm un anumit jug care apăsa asupra politicii externe a statului român și îi paraliza orice inițiativă mai energică...

Știm cu toții care a fost răspunsul României libere la aceste afirmațiuni cronate cari în anumite momente se transformaseră în adevărate calomnii. Cele șapte sute de mii de baionete ale regatului au schimbat ca prin farmec, într'o singură zi, opinia în favoarea noastră!... Și din acel moment noi cei neșăgăți în seamă, evitați, micșorați, oropsiți, calomniați am devenit „arbitrii”, „purătorii civilizației”, „factorii decisivi în Orient”, și așa mai departe.

Să nu primiți altfel de lampă decât lampe veritabile cu fir **TUNGSRAM.** cu inscripția **Fabricație din patrie.** Feriți-vă de imitațiuni!

Acum că suntem tari sau mai bine zis acum când lumea știe că suntem tari și că suntem în stare, într'un viitor mare războiu european, să mișcăm și să fixăm balanța succesului într'o parte sau într'alta, unde vom vrea noi, toată lumea ne laudă, ne face curte, ne caută grațiile.

Doriți o dovadă? Fiecare zi confirmă această aserțiune. Legăturile de familie cu dinastia din București sunt căutate: principii moștenitori de tron cer mâna principesei noastre Elisabeta, iar viitorului moștenitor al nostru i se oferă mâna fiicei celui mai puternic dintre împărați... Chiar adversarii cei mai vechi și cei mai aprigi ai națiunii noastre au început să recunoască forțele noastre și aduc omagii viitorului românimeii. Șeful unui guvern, care moștenise tradițiunea de a desnaționaliza pe Românii din Ungaria, s'a convins că este mai bine să ne aibă ca prieteni decât ca dușmani. De aceea credem că succesul strălucit al mobilizării din 1913 nu este străin de progresele românismului din Ungaria.

Dintr'un sentiment de oportunitate, care trebuie utilizat pentru cauza națională, ne întrebăm: N'ar fi bine să profităm de actuala bună dispoziție a opiniei europene și mai ales a statelor cari întotdeauna ne-au fost amice, ca Italia și Franța, spre a face și mai bine cunoscută, în străinătate, chestiunea română, drepțiabile bine naționale, revindicările noastre ca stat și ca națiune?

N'ar fi oare bine ca să întrebuițăm acest credit al opiniei civilizate, ce ni se oferă, spre a desvâli marilor puteri, cari ne sunt binevoitoare, toate suferințele trecutului nostru, necunoscute, până în prezent, de opinia europeană, spre a le arăta justețele noastre revendicări rămase, timp de lungi și grele secole, fără efect, și spre ale demonstra puterea noastră civilizatoare, pe care dorim s'o consacram nu numai gloriei române dar și binelui omenirii?...

Nu este oare acum momentul de a deschide bine ochii acelor cari atâta timp ne-au ignorat? N'a sosit oare momentul propice de a ne impune opiniei europene și de a core consacra morală a drepturilor noastre imprescriptibile?... Nu este acum momentul de a obține, dela Europa, mai mult decât o promisiune: un angajament, pentru revendicările noastre naționale pe cari viitorul apropiat de va aduce la ordinea zilei?

Noi credem că da. Niciodată împrejurările nu ne-au favorizat ca acum. Am fi lipsiți de simțul politic dacă am lăsa să ne scape acest șansă, în străinătate, în favoarea idealului nostru național!

Să nu ni se răspundă că părerile ce presa europeană, această voce a opiniei, o are despre noi, este indiferentă. Nu este așa. Atitudinea presei și în special a marilor organe serioase, în legătură cu ministerele de externe, cum este spre ex. *Le Temps*, *Times*, *Tribuna*, *Giornale d'Italia*, etc., are o influență deosebită asupra diplomației. S'a spus cu dreptate că astăzi presa este a patra putere în stat. Multe decizii ale diplomaților moderni au fost inspirate de câte un articol de ziar și ca o dovadă reamintim cititorilor acestui ziar influența decisivă ce a avut-o asupra chestiunii Cavallei, vara trecută, atitudinea presei franceze și în special a ziarului *Le Temps*. Să ne aducem aminte și de rolul mare al ziarelor în timpul conflictului franco-german din cauza Marocului, în 1911.

Exemple ca acestea sunt foarte multe și evoluțiunea modernă a ministerelor de externe, care se rezumă tot mai mult pe opinia publică, le înmulțește în fiecare zi. Astăzi popoarele nu se bat fără să știe de ce și cu ce scop. Prin urmare presa, această luminătoare a opiniei, va juca un rol din ce în ce mai considerabil. De ce să disprețuim serviciile ei când avem atâta treburi de ele și când astăzi aceste servicii ni se oferă cu adevărată simpatie?

Poate că pentru moment propaganda ce ne propunem s'o facem prin presa europeană nu ne va aduce rezultate palpabile. Luptăm pentru un ideal și, de obicei, idealurile sunt depărtate, mai mult sau mai puțin depărtate... Va veni însă, poate foarte repede, timpul când vom culege fructele acestei propagande, când revendicările mari ce le formulăm astăzi vor fi

aduse la ordinea zilei și vor forma programul unei conferințe a diplomaților europeni. Se va decide atunci rezolvarea reală, definitivă poate, a unor mari chestiuni românești cari astăzi par a aparține numai domeniului ideilor...

Ce bine ne va prinde atunci să găsim opinia europeană luminată, exact informată, bine dispusă și diplomația preparată pentru revendicările ce le vom face atunci în mod cât se poate de real! Cât timp, câte zbuciumări, câtă energie națională vom economisi atunci, fiindcă am știut să pregătim la timp terenul, fiindcă am netezit drumul din vreme!...

Iată de ce scriitorul acestor rânduri afirmă că pentru o națiune încă asuprită și despărțită în atâtea state, cum este a noastră, este o adevărată chestiune de existență să-și creeze simpatii sigure, durabile, în străinătate. Ele sunt tot atât de necesare ca alianțele, iar pentru realizarea visului nostru mare și sfânt tot așa de importante. Și iată ce a îndemnat pe scriitorul acestor rânduri să înființeze, aici la Paris, în centrul intelectual al Europei, un birou de informațiuni pentru presa străină, care are menirea să ofere marilor ziare europene date și lămuriri exacte asupra politicii românești și în special asupra situației Românilor din Ungaria. Acest birou, purtând numele de „Bureau roumain d'informations politiques”, a dat primul număr în limba franceză, care va fi înaintat principălor ziare parisiene și care cuprinde întregul complex al chestiunii naționale, pentru că străinătatea să-și facă o idee clară despre dreptatea revendicărilor noastre. Scopul final al acestui birou de presă este să ajungă să dea principălor ziare europene informațiuni amănunțite și cât mai dese despre chestiunea română, ținând astfel încordată atențiunea opiniei străine asupra năpăstuitului dar eroicului popor latin din Carpați, care vrea să-și creeze o soartă mai bună și mult mai strălucită.

M. R. S.

Chestia românească din Ungaria și Ardeal.

— In jurul discursului contelui Ștefan Tisza. —

Arad, 21 Februarie.

Din comentariile presei maghiare și din declarațiile conducătorilor vieții politice a Maghiarilor vedem o schimbare bruscă a opiniilor de mai înainte ale acestora cu privire la chestia naționalităților din Ungaria și Transilvania.

Deși de astădată tratativele ce s'au urmat între contele Ștefan Tisza și comitetul nostru național au eșuat, rămâne în picioare faptul incontestabil, că pacea, liniștea și siguranța monarhiei impun guvernului ungar, oricare ar fi acela, să grăbească rezolvirea chestiei românești, adică să satisfacă pe deplin justețele pretențiuni ale poporului român din Ungaria și Transilvania.

În prim articolul nostru de azi ne ocupăm pe larg cu răspunsul primului ministru cont. Ștefan Tisza la interpelarea deputatului *Bujanovich* în chestia tratativilor cu Românii, la acest loc reproducem numai comentariile presei străine și declarațiile unor bărbați conducători asupra acestui răspuns.

Iată-le:

„*Keleti Értésítő*” de ieri scrie: „Discursul pe care l-a rostit azi contele Tisza a făcut impresie adâncă asupra membrilor partidului naționalist. Membrii nemaghiari ai partidului muncii au primit cu satisfacție declarațiile primului ministru făcute cu privire la limba de catechizare și limba de instrucție în școlile populare și de stat, precum și alte dispozițiuni luate, prin cari se vor putea sista frecările ivite în multe locuri. După vorbirea primului ministru mulți se grăbeau să-l felicite pe dl *Dr. Teodor Mihali*, președintele

partidului național, pentru succesul rezultat din acțiunea partidului.

D. *Dr. Valeriu Branisce*, care a fost membru al comisiei de trei, a declarat asupra discursului primului ministru, următoarele:

— Ne-a părut bine că contele Tisza în discursul său de azi a raportat despre toate astfel, cum a desbătut cu noi. A păstrat miezul expunerii, tonul, căldura; în această privință nici o nuanță nu s'a abătut în discursul de azi. D-nsa a insistat întotdeauna asupra încrederii reciproce, ca condiție principală în chestia aranjamentului, și poate că face bine, deoarece și noi suntem de aceeaș părere. Dar asigurările d-sale nu ne garantează pe deplin, că mai mult nu vom fi expuși încercărilor de maghiarizare. Ministrul președinte a fixat cadrul, în sfera căruia trebuie să se facă aranjamentul definitiv; noi însă privim aceasta mai mult ca un punct de plecare pentru dezvoltarea înainte. Deși am fost loiali, nu am putut spune că partidul nostru nu va cere lărgirea cadrului indicat, pentrucă, lăsând de astădată, la o parte declarațiile oficiale, noi nu vom fi mulțumiți pe deplin până când dezvoltarea liberă a poporului român în Ungaria va fi privită ca un interes al statului. De aceea scopul nostru politic e ca, în cadrul suveranității politice și integrității teritoriale ale țării, să fie satisfăcute pe toată linia interesele naționale ale poporului român.

D. ministrul președinte accentuează importanța încrederii reciproce — și are dreptate. Dar cum să ne liniștim noi, când prin noua arondare a circumscriptiilor electorale ni se dau 27 cercuri, deși, considerând numărul, importanța și așezarea geografică a Românilor și cele 42 circumscriptii de mai înainte erau prea puține. Din acestea se poate vedea că noi suntem nevoiți să urmărim politica, care am fixat-o în hotărârea comitetului.

Contele *Apponyi* a făcut unui colaborator al ziarului „*Pesti Hirlap*”, următoarele declarații:

— Din punctul meu de vedere, conținutul obiectiv al tratativilor a fost de puțină însemnătate, pentrucă, precum mi-am motivat și interpelația, am condamnat numai felul de a trata, care a prezintă un grup de cetățeni, deosebiți numai prin limbă, ca pe un factor arbitrar, care negociază cu puterea de stat și prin aceasta ca și când li s'ar recunoaște că au drept să lege de anume condiții atitudinea lor patriotică. Această greutate apasă principiul de care a fost călăuzit primul-ministru și bineînțeles am de gând să reflectez din nou, pe cât voi putea de clar.

Asupra amănunțelor comunicate astăzi în parlament de ministrul președinte, deocamdată nu declar nimic. Această parte a chestiunii vreau să o analizez cu obiectivitate, deci îmi pare bine că mai avem câteva zile până la desbatere, căci în felul acesta am posibilitatea să mă gândesc temeinic asupra amănunțelor. Dar în sfârșit aci e vorba de acele probleme cardinale ale politicii maghiare, față de cari nu numai acțiunea, ci și critica trebuie să fie conștiincioasă. Atâta însă pot spune, că printre concesiile puse în vedere de primul ministru văd una care „prima facie” trebuie să ne îngrijoreze. Se referă aceasta mai ales la acea parte a tratativilor care cuprinde chestia învățământului, și care la prima vedere ne bate la ochi. Ar fi fost de dorit să arăte primul ministru cari sunt acele dispoziții ale articolului de lege XXVII din 1907, cari „nu le crede norocoase”, pentrucă cu o astfel de expresie generală va împiedeca chiar pe factorii săi subalterni în executarea strictă a acelei legi, pe care nici el nu vrea să o revizuiască, deci numai va îndemna la renitență contra legii. Nu pot înțelege nici aceea, ce înțelege primul ministru sub executarea cinstită a legilor, când ne-o înfrățisează cu pe o chestiune de sine înțeleasă, ci ca pe un privilegiu acordat Românilor. Repet că despre toate acestea numai după ce le-am studiat amănunțit voi putea face declarații complete și nu vreau să aduc judecări încă de acum.

La observația ziaristului, că tratativele au făcut impresie rea în țară, dar nu și asupra partidului guvernamental. — *Apponyi* a adăugat: Eu de mult nu mă mai ocup cu studiarea

logiei partidului muncii. Susțin că pactarea din motivele arătate de atâtea ori e foarte periculoasă pentru țară și întregesc, că acum primădată s'a întâmplat că acei factori politici, cari stau pe picior de războiu cu principiile unității de stat național maghiar, au fost declarați oficial de conducători ai popoului român, cu aceeași importanță lor a crescut în detrimentul acelor Români, cari lucrează pe bază patriotică. Și toate acestea pentru nimica. Eu nu-mi bat capul cu situația guvernului, ci voi ține seamă de un factor pozitiv, care sunt alegerile generale viitoare; pentru acestea mă pregătesc și nu-mi stric nici pofta, nici energia, cu tot felul de non putarem, ce ar putea interveni.

Correspondentul din Budapesta al ziarului „Indépendance Belge” publică un interview cu contele Andrassy, în chestia tratativilor.

— Țara — a spus contele Andrassy — e pe cale de a se democratiza. Și politica naționalistă ar trebui să fie pătrunsă de acest spirit, atunci va urma imediat armonia dintre naționalități și rassa maghiară alcătuitoare de stat. Contele Tisza e dușmanul oricărei dezvoltări democratice și acesteia a voit să-i pună capăt cu reforma electorală. În loc să încerce a rezolvi chestiunea de naționalități pe bază unică, a cărei condiție premengătoare ar fi: încetarea violenței și stărpirea corupției, — el vrea să dea privilegiu excepțional Românilor din Ungaria, în detrimentul celorlalte naționalități. Cea mai corectă politică de guvernământ ar fi, să se respecte libertatea și drepturile cetățenilor, în cadrul unității de stat național maghiar, dar nu să-i capaciteze numai pe unii cu tot felul de transacții și privilegii.

Impresia cercurilor vieneze despre eșuarea tratativilor cu Români.

Viena. — (Dela coresp. nostru). — De pe acum se poate deja observa întru câtva impresia pe care a făcut-o asupra opiniei publice austriace eșuarea tratativilor între contele Tisza și Români din Ungaria. Constatăm faptul, că cu toată influența pe care o face guvernul ungar prin biroul său de presă și prin cel al ministerului de externe asupra ziarelor vieneze, nici unul dintre acestea n'a avut curajul să facă imputări comitetului național român pentru că a respins propunerile contelui Tisza declarându-le de nemulțămitoare. Intreagă presa vieneză a publicat și comentat rezoluțiunea, prin care comitetul național român își motivează și legitimează hotărîrea, cu privire la propunerile guvernului ungar. Și, prin aceasta presa vieneză a făcut un mare serviciu Românilor. În general cercurile politice au cuvinte de laudă despre textuarea comunicatului, pe care o numesc măiastră.

Avem de a face cu un important document politic, pe care istoricii obiectivi vor ști să-l prețuiască în deplina lui valoare.

Răspunsul comitetului național român este dat într'un ton atât de calm și înțelept încât un distins și înalt personaj politic cu care corespondentul d-voastră a avut prilejul să vorbească, l-a numit, cu drept cuvânt „răspunsul unor oameni de stat”.

Declarația hotărîtă a Românilor din Ungaria și Ardeal este considerată în cercurile largi ale opiniei publice, — cari, în urma perversităților presei iudeo-maghiare, îi privia pe Români de un popor sălbatic, necivilizat și cu care nu se poate sta de vorbă, — ca o dovadă, că ei, Români cu toate că prin însuș numărul lor de 4 milioane merită să fie respectați, sunt un factor politic, care nu-i permis să fie desprețuit, și care apasă în cumpănă.

Cercurile austriace serioase și independente au privit cu foarte mult scepticism tratativele contelui Tisza cu Români și erau aproape deplin convinse despre eșuarea lor pe această bază. Refuzul din partea comitetului, după concepția obiectivă a cercurilor austriace este considerată în Austria nu ca o intransigență sau desmănie, ci ca o atitudine impusă de respectarea proprie. Dacă comparăm stările politice și naționale dominante în Austria — cari desigur nu sunt ideale, — cu cele din Ungaria, e aproape de neînțeles, cum s'a putut face Românilor, care numără aproape 4 milioane de su-

flete, astfel de propuneri iar pentru realizarea acestora să li se mai ceară ca recompensă renunțarea la individualitatea și independența lor națională politică. De pildă ce ar zice Slavii din Austria dacă li s'ar permite să ridice școli naționale în Craina și tinuturile dela mare, să țină adunări, dar în schimb li s'ar cere să renunțe la independența lor națională față de stat, la dreptul de a se putea organiza în partide politice și să nu se mai numească Slavi, ci simplu numai „Austrieci”. *Austriacus.*

Răspunsul la această propunere ar fi, de sigur, sau o furtună de indignare, sau un ris omeric. (*Austriacus.*)

„Neue Freie Presse” și tratativele româno-maghiare.

Marele ziar iudovesc „Neue Freie Presse” din Viena în numărul său de azi apreciază într'un articol special discursul de ieri al contelui Ștefan Tisza despre tratativele cu Români. Faimosul organ al iudaismului austriac, mercenarul tuturor guvernelor maghiare nu poate să-și ascundă mânia, că Români din Ungaria n'au înghițit unghița oferită lor prin premierul ungar. „Neue Freie Presse” își exprimă înainte de toate părerea, că premierul ungar a greșit, când a intenționat să facă un „pact” cu partidul național român. Era poate mai consult, spune Jidanul, ca guvernul ungar din plenitudinea puterii sale să dea Românilor concesii posibile și admise de ideea statului unitar național maghiar. Atunci s'ar fi produs o atmosferă prielnică pentru indulcirea Românilor și contele Tisza a fi fost cruțat de eșecul atât de dureros. Chiar considerațiunile pentru politica externă a monarhiei ar fi pretins, ca de astădată să nu se recurgă la pertractări directe cu Români. „Căci” — zice perciunatul — „dacă pactul ar fi reușit, ar fi rămas totdeauna impresiunea, că tratativele s'au întâmplat sub apăsarea străină”.

Cu acest prilej totodată „Neue Freie Presse” preamărește pe contele Ștefan Tisza pentru felul său de a susține unitatea statului maghiar național și nu admite îmbucătățirea acestuia în teritorii naționaliste. Regretă foarte, că în Austria nu se află un bărbat de stat asemenea contelui Ștefan Tisza, care ar putea să readucă unitatea administrativă a Austriei și se plânge amar, că toamă în zilele din urmă guvernul austriac a introdus egala îndreptățire națională în Boemia și prin noua lege electorală pentru comune a introdus chiar și în administrația comunală principiul reprezentării minorităților. Se așteaptă din nou înțelepciunea dictonului nostru strămoșesc: similis simili gaudet.

Problema românească. „Budapester Tagblatt” de azi ocupându-se cu problema românească din Ungaria, scrie că aceasta e o problemă europeană. Ca dovadă aduce un prim articol al deputatului austriac E. V. Zenker publicat în „Berliner Tageblatt” în care acesta se ocupă pe larg de problema românească, de misiunea contelui Czernin la București, de greutățile ce le întâmpină o înțelegere între Români și Unguri etc. „Ieri a fost primit în camera ungară — urmează „Budapester Tageblatt” — proiectul despre numărul și sediul circumscripțiilor electorale. În același timp când contele Tisza face pe pacificatorul, el decimează circumscripțiile electorale românești. Acest lucru a fost arătat cu durere de către deputatul Damian, oratorul Românilor la desbaterea de ieri.

Trebuie să se mire lumea, de protestul timid într'un ton demn al Românilor, cum s'a văzut ieri. Atâta cumpănare, atâta demnitate arăta numai bărbații, cari privesc cu suflet liniștit viitorul neamurilor, încrezători în puterea ce rezidă în acest tânăr și sănătos popor. Legile reacționare pot să pună cătuși, însă ele nu pot opri creșterea nutrită de o putere naturală. Este însă în interesul maghiarimei, ca să-și tragă seama, să nu facă din Români un Samson, care să nimerească stâlpii pe cari zace totul și cu cari împreună s'ar prăbuși totul.

Consiliu de miniștri. Ni se anunță din Budapesta: Ieri seara la orele 7 a avut loc în palatul primului ministru un consiliu de miniștri sub

preșidența contelui Tisza, la care au luat parte toți miniștrii. Consiliul, care a durat până la orele 9, s'a ocupat cu chestii curente.

Adresa saborului croat. În ședința de ieri a saborului croat a fost prezentat proiectul de adresă din partea coaliției croato-sârbe. Adresa Croaților cuprinde pasagii foarte energice privitor la comisariatul regal și suspendarea autonomiei bisericii sârbești.

Iată câteva din aceste pasagii: Saborul nu poate să retacă în fața luminată a Majestății Voastre, că bucuria acestor regate e turburată de durerea că după dizolvarea saborului întâmplată în 25 Ianuarie 1912, nouile alegeri au fost ordonate abia în 3 Decembrie 1913, așa că timp de 22 luni saborul n'a putut desvolta nici o activitate, iar dignitatea banului a fost suspendată în restimpul dela 31 Martie 1912 până la 27 Noembrie 1913 prin instituțiunea comisariatului regal, investit cu plenipotențe excepționale fără a fi responsabil vre-unei corporațiuni legislative, și nerecunoscut de constituția noastră.

Saborul acestor regate adânc consternat de dispozițiile, cari jignesc fundamentul existenței și a constituției lor, cu aprobarea precăgratioasă a Majestății Voastre vom căuta să găsim remediul conform constituției noastre. Tot așa nu putem să ascundem în fața Majestății Voastre că starea excepțională a autonomiei naționale a bisericii sârbești, deși autonomia e codificată și prin legea croato-slavonă din 1887, e un rău simțit și dorința ferbinte a saborului e, ca în baza acestei autonomii să se restabilească o stare normală garantată pe cale legislativă.

Unde e d. Vasile Stroescu?

Pentru ca să se știe.

Venindu-mi necontentit întrebări relativ la ubicațiunea marelui mecenat *Vasile Stroescu*, sunt necesitat a răspunde pe această cale că *nu știu*.

Cu datul din 8 (21) Noembrie 1913 din Paris am primit dela dânsul ultima epistolă de cuprinsul următor:

„La 5 Decembrie mă imbarc la Cherburg pe vapor austriac (12.000 tone) al Pacific steam Navigation Compagny, și la 27 Decembrie vom sosi la Buenos-Ayres. În cale vaporul se va abate pe la Lisbone, Madera, Perambuco, Rio de Janeiro, Montevideo.

De mult mă găteam să fac iarna o călătorie la țările de sub noi. Zilele mici de acum îmi fac groază. Cât e de bine de trăit în zile lungi de primăvară!

În calea lungă de 3 săptămâni urit cred nu îmi va fi.

La Buenos-Ayres socot să stau până la începutul lui Aprilie, sau dacă mi se va părea vremea prea lungă voi trece în Australia și de acolo în Aprilie mă voi duce la New-York, San-Francisco, Japonia, China, India, Suez, Constantinopol, Odessa”.

De atunci până Marti în 17 i. c. n'am primit nici o epistolă dela dânsul. Marti însă am primit o carte postală cu felicitare de anul nou din Ignazu în Republica Argentina pusă la poștă în 12 Ianuarie.

Lucru firesc că până la reîntorcerea dânsului în Europa și până când nu-mi va comunica adresa la care să-i trimit corespondentele care-l privesc, nici eu nici alții nu-i putem trimite nici o scrisoare.

Pentru orientarea celor ce vor să se adreseze diui Stroescu, rog și pe celelalte ziare românești să binevoiască a publica această informație.

Sibiu, 6 (19) Februarie 1914.

Parteniu Cosma.

toare. Nu de mult ea câștigă un premiu literar pentru un roman. A desvoltat și o frumoasă activitate ziaristică, era corespondenta din Paris a unei mari reviste argentiniene: „Prensa”. Bărbatul ei avea și la Paris frumoase succese și ar fi putut fi fericiți, dacă gelozia peste măsură a pictorului n'ar fi fost o neînălăturabilă piedecă. Zimbetul din autobus, i-a umplut creierul lui Forcignano de nebulie, și voia cu ori ce preț să știe cine e acel necunoscut. Alaltăieri dimineață a erumpit iarăși cearta pentru zimbetul enigmatic al răpitoarei argentiniene. Forcignano a început să strige: „Eu vreau o explicație și dacă trebuie să teucid!” Nebun a alergat nenorocitul pictor în odaia de alături, a luat pușca de vânat și a tras câteva focuri asupra soției sale.

A ieșit apoi în coridor și a început să strige: „Mi-am ucis soția!” Au alergat vecinii și multă lume în casa nenorocitelor. El a fost arestat. Rănilor femeiei sunt mortale.

M. S. regele Carol a grațiat de restul osândei pe d. G. Milian-Maximin, redactor la ziarul „Adevărul” și „Dimineața”, condamnat, după cum se știe, la 4 luni închisoare, de tribunalele militare pentru impresiile sale din campanie „Peste Dunăre”.

Tot alaltăieri a fost grațiat și d. State Teodorescu, din Brăila, condamnat la 8 luni închisoare pentru niște articole în cari desvăluia fapte din timpul campaniei.

Sborul peste Mont-Blanc. Aviatorul Parmelin care a trecut în sbor peste Alpi la piscul lor cel mai înalt, a declarat cu privire la acest record: Condițiile n'au fost favorabile; succesul îl datorește în mare parte excelențelor calității de construcție a aparatului meu și funcționării regulate a motorului. M-am ridicat de la aerodromul de lângă Geneva la ora 1 și 30. Immediat am luat înălțime și m-am ridicat la 5350 metri; termometrul arăta deci 32 sub zero. La 2 am traversat peste Mont-Blanc și vârful Louis-Armédée. Ajungând pe versantul italian, m'am coborât la 4000 m. apoi la 3000. Urmând valea Biutor, deodată văzui un vâl de ceață impenetrabil înaintea mea. M'am temut să nu mă isbesc în vre-o stâncă, după ce negura mi-a luat orientarea. Am decis să aterizez, am venit jos în spirale și am căutat loc plan, dar valea era îngustă și păduroasă. În o lungă serie de planări descoperii în sfârșit un locușor, și am aterizat fără accident”.

Impăratul Wilhelm la Corfu. Se afirmă oficial că împăratul Wilhelm va călători la Corfu în primăvară și că se va opri o vreme în Grecia. Probabil împăratul va merge la Olimpia pentru a vizita termele lui Praxitel și alte anticități. Impăratul va fi însoțit de Doerpfled vehicul director al școlii germane din Athena.

Se spune că împăratul ar avea de gând să viziteze și Athena.

Caz de moarte. În 18 Februarie a încetat din viață după grele suferințe Cornelia Ardelean în etate de 23 ani.

Rămășițele pământești ale defunctei au fost depuse spre vecinică odihnă în 20 Februarie în cimitirul gr. or. din Deva.

Odihnească în pace!

Nimic nu se pierde în natură. O casă din Marsilia a angajat mai mulți oameni cari să strângă toate, sau aproape toate învelișurile metalice ale cartușelor risipite pe locurile unde au avut loc luptele din primul și al doilea război balcanic. S'a strâns o enormă cantitate și zilele trecute un vapor a debarcat la Marsilia acele învelișuri, cari vor servi la diverse fabricațiuni. Prin urmare se adevărește vorba că nimic nu se pierde în natură.

Duel mortal. O ceartă familiară a dat prilejul unui duel cu urmări funeste între Sigismund Bobachay și locotenentul Stefan Hajdu dela școala de aviație din Fischamend. Cazul s'a pe-

treout între următoarele împrejurări: Bobachay, care locuiește în Budapesta, certându-se cu soția sa, aceasta s'a plans către fratele său, locotenentul Hajdu, care imediat a telegrafiat unor prieteni ai săi din capitală să-i provoace cumnatul la duel. Bobachay a declarat martorilor că e gata să-i ceară ertare atât nevastei sale, cât și locotenentului, dar acesta a rămas neinduplecat. Duelul a avut loc pe ascuns în dosul cazarmii de pe str. Arena, între cele mai grele condiții: întâi cu revolvere și în caz de nevințare cu sabia până la sleirea puterilor. Dar nu s'a mai ajuns la spadă, căci la al doilea schimb de gloanțe, locotenentul Hajdu a căzut mort nimerit deasupra inimii. Cazul a făcut mare senzație în capitală, unde adversarii sunt bine cunoscuți.

„La Revue des Sciences politiques” publică în ultimul număr un studiu asupra echilibrului balcanic, înainte și după cîlon de d. Louis de Saint Victor de Saint Blancard.

Autorul se ocupă mult de rolul pe care l-a jucat România în drama orientală. Apoi ocupându-se de acțiunea dlui Take Ionescu în timpul conflictului greco-turc spune următoarele:

„Echilibrul din București a găsit un apărător care a ținut să ia pozițiune hotărâtă, deschisă, înainte chiar ca atacurile să îi fost demascate.

Intr'o bună zi România a judecat că această comedie a ținut prea mult.

Unul din oamenii de stat cei mai calificați, d. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, pe care l-am întâlnit la Londra în fața dlui Daneff, a luat drumul spre Constantinopol și Athena. Rolul său nu s'a mărginit numai să provoace concilierea.

El a impus un adevărat compromis, sfărâ-mând ultimele rezistențe otomane și rămânând pe teren până la concluzia definitivă a acordului dela 13 Noemvrie”.

Italianii înaintează în Cirenaica. Se anunță din Roma: Ultimele mișcări de trupe în Cirenaica ar arăta că generalul Ameglio planuește o nouă și generală înaintare în ținuturile interioare.

Inundații în Spania. Un vârtej de apă a pricinuit cele mai mari pagube în Oviedo și în împrejurimi; ținutul e inundat; mai multe poduri și căi ferate au fost distruse; mulți locuitori sunt ruinați.

Apropiata demisie a ministrului de finanțe rus. Ziarul „Vecerna Posta” din Petersburg anunță că ministrul de război Suchomlinow, va demisiona în curând și va fi numit guvernator la Varșovia. Urmasul său va fi Silinski sau Ivanov guvernatorul militar dela Kiev.

Cifra 13. Cetim în „Comoedia” de Vineri 13 Februarie:

Vineri, 13 Februarie, la operă s'a jucat pentru a 13 oară Parsifal. Acești doi treisprezece nu au fost singurele coincidențe în viața lui Wagner. Wagner s'a născut la 1813 (1+8+1+3=13); a venit la Paris la vârsta de 26 ani, (de două ori 13) în anul 1839 (de trei ori 13); în (1861, Tannhauser s'a jucat la operă în ziua de 13 Martie și a fost reluată la 13 Mai 1895.

În sfârșit Wagner a murit la 13 Februarie 1883 după 13 ani de căsătorie cu Cosima Liszt, și ultima sa operă a fost cunoscută de public în anul 1913.

„Regele Jidanilor”. Marele prinț rus Constantin a scris o piesă teatrală intitulată „Regele Jidanilor”, menită să se reprezinte pe scena teatrelor din Petersburg. Dar a venit cenzura care a oprit-o în toată Rusia, iar sinodul a afurisit-o ca stricătoare de moravuri, fiind îndreptată contra creștinismului. — Astfel bieții jidani nu vor avea norocul să vadă nici cel puțin un artist deghezizat în regele lor...

Construirea a 4 super-dreadnoughturi italiene. În cercurile militare italiene se asigură că s'ar fi hotărât construirea a patru super-dreadnoughturi. Artileria și cuirasele acestor noi vase de războiu s'ar fi și comandat.

Talia soldatului german. Examinându-se 750.000 recruți germani, rezultă că talia se repartizează astfel:

Mai mult de m. 1,90, — 0,03 din contingent; 1,30, — 2,12; — 1,75, — 9,20; 1,70, — 24,60; 1,65, — 24,60, 1,60, 34,33; mai puțin de 1,60, — 7,26.

Cei mai lungi soldați sunt din Oldenburg, Slesvig—Holstein și Mecklenburg-Strelitz.

Cei mai mici sunt din Posnania, Saxonia și Silezia.

În ansamblu talia mijlocie a soldatului german este de 1 m.677; aceia a subofiterului de carieră, 1,68 și aceia a voluntarului de 1,71.

Papa contra precăderii căsătoriei civile. Se anunță din Roma: În cazul când camera italiană ar admite proiectul de lege prin care se sancționează precăderea căsătoriei civile asupra căsătoriei religioase, atuncia papa, după cum se asigură în cercurile vaticane, va protesta printr'un act oficial. Cu toate însă că papa n'ar protesta decât după ce parlamentul italian va vota această lege episcopii italieni nu vor aștepta aprobarea legii spre a da la iveală un document colectiv de protestare.

Nepotul lui Rózsa Sándor, cu numele Rózsa Lajos, a fost arestat alaltăieri în Szabadka, dovedindu-se despre dânsul că are la activ vr'o cincizeci de spurgeri și bandă organizată. A fost un demn urmaș al bunicului său.

Declarațiile lui Essad-pașa. Essad-pașa, părăsind Roma, a declarat că este ferm hotărât să reprezinte în Albania un element de echilibru și de moderațiuni și că va fi mândru dacă va putea reuși, prin purtarea lui să colaboreze cu noul domitor la întărirea unui stat albanez trainic și cu viitor. După impresiile culese de persoane cari au avut prilejul să vorbească cu Essad-pașa, fostul general turc ar fi fericit dacă suveranul Albaniei i-ar încredința o înaltă sarcină militară.

Scrisorile politice ale cardinalului Rampolla. Din Roma se anunță: Comisia încredințată cu inventarul lăsamântului în acord cu comisarul de stat al Vaticanului au hotărât, ca scrisorile politice ale contesei și contelui Paravicino adresate cardinalului Rampolla și răspunsurile acestuia să nu fie lăsate nici ca moștenire, nici cancelariei Vaticanului, ci să fie arse.

Ser contra bolilor reumatice. Din Brüssel se anunță: Medicul Dr. Herry susține, că ar fi descoperit un nou ser în contra boalelor reumatice. Academia belgiană de medicină a examinat noul ser și l'a recunoscut de serios și de liniștitor pentru bolnavi.

Un muzeu-Rodin în Paris. Se anunță, că marele sculptor Rodin a făcut statului francez propunerea, că-i dăruiește toate operele sale, precum și colecțiile cu condiția ca statul să fondeze un muzeu-Rodin. Acest muzeu se va înființa în casa unde de prezent locuiește celebrul artist.

Schimb de vizite între flota austriacă și flota italiană. Unele ziare italiene publică știrea că în primăvara viitoare va avea loc un schimb de vizite între flota austriacă și flota italiană. Aceste vizite între flotele celor două state adriatice ar întări și mai mult legăturile politice între Roma și Viena.

Pentru o expediție polară. „New-York Times” anunță că autorul darului anonim de 50.000 dolari (250.000 lei), în favoarea expediției antarctice proiectată de Shackleton, ar fi

„KRISTÁLY”
FABRICĂ DE SPĂLAT CU ABURI
GLUJ (KOLOZSVÁR).

Pachetare gratuită.
La lucrări de peste 10
coroane, expedierea se
face franco. (Ki 1548-52)

Curățire și vopsire chimică
de haine în orice culoare.

Călcare lucie de gulere. Co-
mandele din provincă se execută repede.

I. Barrie, cunoscutul romancier și autor dramatic.

x **Fă o încercare** cu excelența și încercata specialitate de gumă „CARNEVAL”. Pentru fiecare bucată a acestui excelent fabricant garantează **Büchler Gyula** mare vânzător Wien, VII, Kaiserstrasse n. 109. Cereți preț curent unghuresc gratis, trimițând înainte o marcă de 20 fileri se trimite în plic închis. Revanzătorilor li se acordă provizie mare.

x **Prăjituri, cozonaci, torte etc.** ieftine, excelente, gustoase și nutritive se pot pregăti cu preparatele lui Dr. Oetker: praf pentru copt, zahăr vaniliu și praf pudră, le întrebuințezi după rețeta lui Dr. Oetker. Aceste rețete le primiți gratis din ori care prăvălie de alimente sau trimițând o carte poștală direct fabricii Dr. Oetker în Baden, lângă Viena. Preparatele lui Dr. Oetker sunt introduse în toate cășnicile. Foarte numeroasele scrisori de recunoștință dovedesc excelența indiscutabilă a acestor preparate.

x **La boalele femești**, apa amară Franz Josef s'a dovedit ca mijloc excelent pentru promovarea misturei. Chiar și pacientele cele mai delicate iau cu plăcere această apă, fiindcă aceasta în scurt timp are efect binefăcător. Cons. med. prof. Von Winkel din München, autorul unui manual despre arta moșitului de clară, că și dânsul a constatat, în cursul cercetărilor lui, efectele binefăcătoare ale apei amare Franz Josef. De vânzare în farmacii, drogherii și prăvălii de coinoiale. III 821.

x **Cumpărare ocazională extraordinară.** Ofer și atrag atențiunea on. mușterii asupra colorului asortiment de cele mai noi obiecte de sticlă, porțelan și lămpi, argint de China, obiecte de lux de bronz și marmură, obiecte de trebură, cu prețuri fabuloase de ieftine. — Picturi în ulei originale se execută cu prețuri foarte convenabile. **Prețu-curent ilustrat bogat gratis și franco.** — Roagă binevoitorul sprijin: **Fischer Mór, Arad, bulevardul Andrássy nr. 25.** Telefon pentru oraș și comitat 25. (Fi 1626—20.)

x **Ghete pentru serate**, în culoare roșie, albastră, roșă și albă. Ghete de piele și de lac, modrene, la **Weinberger János** în Arad.

x **In atențiunea bolnavilor!** Balsamul Mittelman pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelman, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u.** (Mi 1621)

x **Nadler és Dr. Schönfeld** fabrică de oroloage pentru turnuri, **Budapesta VIII, Prater 9.** O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați livrează cele mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. Ia garanție pentru oroloagele livrate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anunt din ziarul nostru. (N 42)

Cronica socială.

Serata teatrală a clubului sportiv din Arad. Clubul sportiv român „Gloria” din Arad invită la **serata teatrală** împreună cu dans, care se va ține la 28 Februarie st. n. 1914 în saletul „Casei Naționale”. Inceputul la orele 8 și jum. seara. Prețul de intrare: loc rezervat 3 cor., locul I. 2 cor., locul II. 1.50 cor., loc de stat 1 cor. Venitul curat este destinat pentru fondul clubu-

lui. Se va juca „O ședință comunală” comedie în 2 acte de Gheorghe Stoica.

In „Frumoase porniri culturale în Hunedoara” din numărul nostru de alaltăieri s'a omis din greșeală numele dsoarelor **Marioara Sabo** și **Zoe Nicoară.**

Dșoara Zoe Nicoară a declamat frumos și cu temperament mai multe poezii din Goga. În special „Oltul” a plăcut mult.

Dșoara Marioara Sabo, asemenea a recitat în toată frumusețea „Lucafărul” lui Eminescu.

Din Maramurăș. E cunoscută hotărârea unică în felul ei a șefului de poliție din Sighetul-Marmației, prin care s'a oprit ținerea adunării constituante a despărțământului „Sighet” convocată pe 30 Decembrie 1913. În contra acestui decis s'a înaintat recurs, care recurs însă nici până azi nu s'a rezolvit, astfel s'a anunțat tot la vicecomitele, unde se află și apelația, un nou termen pentru adunarea constituante lansându-se următorul convocator:

Convocare.

Din încrederea onoratului comitet central al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” invităm pe toți acei Români din Maramurăș locuitori pe teritoriul cercurilor administrative (pretoriale) Sighet și Sugătag, cari se interesează de înaintarea poporului român, ca să participeze la **adunarea constituantă** a despărțământului Sighet care se va ține în Sighetul-Marmației la 25 Februarie st. n., orele 3 d. amezii în localul institutului de credit și economii „Maramurășana”.

Ordinea de zi: 1. Constituirea ad hoc. 2. Inscrisiunea membrilor noi. 3. Alegerea directorului despărțământului și alor 4 membri în comitetul cercual. 4. Verificarea procesului verbal. — Sighetul-Marmației, în 16 Februarie 1914 st. n.

Sperăm că de data aceasta cei competenți nu vor pune piedeci, iar cei interesați se vor grăbi în număr cât de mare a-și realiza vechia dorință.

ECONOMIA

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 21 Februarie.

Grâu pe Aprilie	12.29
Grâu pe Maiu	12.15
Grâu pe Octomvrie	11.05
Secară pe Aprilie	9.39
Secară pe Octomvrie	8.67
Ovăs pe Aprilie	7.75
Ovăs pe Octomvrie	7.77
Porumb pe Maiu	6.72

Bibliografie.

A apărut:

„**Noua revistă română**”. Director: C. Rădulescu-Motru. Noutăți. Intre Români și Unguri. — Reforme și utopii. Actuale: C. Rădulescu-Motru: O circulară care lipsește. Sociale: H. Sanielevici. Oamenii din ziua de azi. Critică: E. Algazy. Roman și teatru. I. Silber. Bernstein-Bataille II. Cronică teatrală: I. Davidescu. „Scandalul” de H. Bataille. Literatură: Filaret Cernov. Părintele Matdarie (Din rusește de Lt. Cesar Sfat). Insemnări: Henri Bergson academician. — Ultimul manifest al Viitoristilor. — Indianismul la noi. Revista revistelor: Buletin dela Sect. Scientifique de l'Academie Roumaine. — Convorbiri literare. — Le Mouvement Economique. — Revista Catolică. — Lucafărul-Flacăra. Memento.

LA LIBRĂRIA „CONCORDIA” ARAD SE AFLĂ DE VÂNZARE:

Guilelm Șorban: Piese lirice și jocuri românești pentru piano în 4 caiete. Prețul unui caiet cor. 3.—, 4 caiete împreună cor. 10.— + porto. Conținutul caietului I: Joc românesc, Hora, Cântec fără cuvinte. Caietul II: Joc țărănesc, Vals lin, Pe scrânciot. Caietul III: Variațiuni asupra temeii „Zis'a badea c'a veni”, Joc românesc. Jocul fetitelor. Caietul IV: Mazurca Ardeleana, Melancolie.

Calendar portativ pentru tinerime pe anul școlar 1913—14. Cu portretul și biografia scriitorilor mai de seamă. Prețul 0.24 + 5 fil. porto.

O serie de 25 feluri ilustrate cu porturi originale românești, modele nouă, din cele mai frumoase. Bucata costă 20 fil., 1 serie de 25 feluri cor. 4.— + porto postl, 50 bucăți cor. 7.— + porto, 100 bucăți franco cor. 14. — Ilustrate nouă cu familia regală, Noutăți ilustrate engleze, peisagiuri, vederi din Arad, etc. cu prețuri moderate.

Hârtie de scris moderne, cu prețuri ieftine.

Cartea verde. Textul tractatului de pace dela București 1913. Documente diplomatice. Evenimentele din peninsula balcanică. Acțiunea României. Septembrie 1912 — August 1913. Traducerile de V. M. Ivanceanu redactor în ministerul afacerilor străine. Ediție populară. Prețul cor. 1.50, plus 45 fil. porto *recomandat*.

P. Dulfu. Gruia lui Novac. Cor. 2.50, plus 20 fil. porto.

Bucura Dumbravă. Haiducul, roman din epoca lui Tudor Vladimirescu. Tradus de Elisa I. Brătianu. Cu o prefață de Carmen Sylva. Prețul cor. 3, plus 30 fil. porto.

Caton Theodorian. Povestea unei odăi. Cor. 2, plus porto 10 fil.

Ion Pillat. Eternități de-o clipă. Poezii. Cor. 2 plus 10 fil. porto.

Minerva Cosma. Modele de cusături românești. Caietul I 50 fil. Caietul II cor. 1 plus 10 fil. porto.

Album de broderii și tesături românești (mare). Compus și editat de Minerva Cosma. Cor 16, plus porto postal.

POȘTA REDACTIEI.

V. M. Timișoara. Cele trimise — din lipsa de spațiu — nu s'au putut publica în întregime.

I. D. Arad. Poezia ce ni-ați trimis-o e o curată păcăală. Nu face să-ți mai pierzi vremea cu indeletcirii de natura asta.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

„Negoiul”, Porumbacul superior. Am primit 14 cor. ca abonament până la 30 Iunie 1914.

Gheorghe Pârveu, Chevereușul mare. Am primit 11 cor. în abonament pe sem. I 1914.

Constantin Rogovan, Vrani. Am primit 14 cor. în abonament până la 20 Mai 1914.

Ion Neamțu, Sânniclașulmic. Am primit 7 cor. cvartalul I a. crt.

G. Costescu, Racovița. Publicarea de 3 ori a anului trimis costă 3.60 coroane.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Knapp Sándor, Arad

Institut de vopsitorie, curățire chimică și spălarea cu aburi a albiturilor.

Local de primire: colțul străzilor Weitzer János, și Kazinczy.

Stabilimentul: strada Magyar nr. 26. — Comenzile din provincie se execută prompt și conștiințios.

Ka 1247

A elier pentru vopsirea hainelor în cele mai noi culori moderne, după model. — Curățitorie chimică a haine, în mod uscat. — Curățitorie și vopsitorie de dantele, perdele, dantele, panari de păr, covoare, stă de mobile, mânuși etc.

Experiență îndelungată în strălătat.

Se caută

imediat un tânăr de 22—30 ani, pentru un birou din străinătate, care să cunoască în vorbire și în scriere limbile română și maghiară. Salar începător 50 cor lunar. Ofertele să se adreseze sub deviza „Hamburg” administrației acestui ziar.

(Ha 1858—3)

OFERT.

Un tânăr, frumos, sănătos, de 22 ani, dotat de comercialele superioare, cu o avere de 30.000 cor.; o ospătărie cu o învârtire anuală de 40.000 cor. într-un oraș românesc, caută o fată cu cel puțin 15.000 cor. bani gata. Ofertele însoțite cu fotografiile să se trimită administrației. Discrețiunea e chestie de onoare.

(Ha 1864—3)

Ulei de sămânță de curcubetă (dovleac) curată, pentru masă. La dorință se trimite muștră.

Lengyel Sándor és Társa Pankota

(La 1856—2)

Un funcționar de poștă în etate de 38 ani, cu 18 ani de serviciu și cu avere, dorește a se căsători cu o d-șoară sau d-nă frumoasă, să aibe și ceva zestre. Ofertele să se trimeată sub deviza „BADIȚA” poste restante Arad 2.

(1855)

UN COMMIS

Intelligent cu deplină dexteritate în branșa băcăniei și deosebită cu perfectă cunoștință și a limbilor germane și maghiare se angajează sub condițiuni favorabile la băcănia

N. ONIȚIU, Sibiu (Nagyszeben.)

(1849)

Bătăturile,

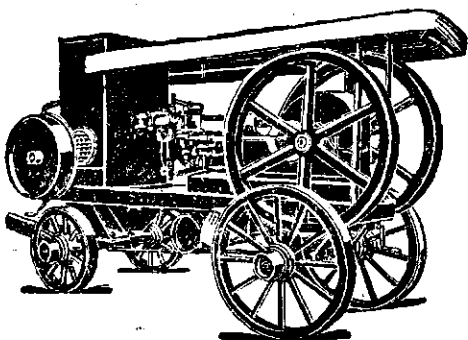
scortocenia pielii, urcișorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., francată
1 corăiană 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÜRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCHE, farmacie la „CORONANĂ” în Győr.

mai ieftină sursă de cumpărat lemne reprezintă de firez-motor Hunyadi

ad., str. Kossuth nr. 9. Telefon 658,
se capătă în permanență lemne foarte bune și creparte, transportate acasă în saci de 100 kigr., pe 3 tăieturi 3 cor. în stâncini și vagoane cu prețuri foarte mici. — La dorință mergem acasă și ne angajăm pentru tăiatul lemnului cu firezul nostru. — Principiul nostru este serviciu prompt și conștiințos. — Scânduri întreprinse, de diferite grosimi, bune, se vând prețuri foarte ieftine. (Ha 1484)

**Fabrică
le mo-
toare cu
gaz în
Drezda
soc. pe
acții mai
nainte
Moritz
Hille.**

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare cu gaz în germania-centrală.

Agentură principală: **KALMAR ERNŐ**, mașinist diplomat
BUDAPEST, VI, Podmaniczky-u. 4 Telefon 22-76.

Motoare în orice mărime. — Motoare cu benzină, gaz, petrol, oleiu brut, gaz terestru, Diessel și absorbitoare. Prospecte și trimiterea inginerului la fața locului gratis. (Ke 1592)

MAI NAINTE DE A CUMPĂRA VIȚĂ DE VIE, OLTOI DE VIE VIN

pomi sau arbori de lux (de înfrumusețat) cereți în interesul D-voastră cel mai nou catalog al nostru ilustrat, care conține multe lucruri folositoare p. oricine.

Adresa principală: **Szücs Sándor Fia**

pepinieri de oltoi de vie și societate pe acții pentru producțiune de vinuri.

BIHARDIÓSZEG. (Ke 1610)

Reparator-ul lui KRIEGNER

are efect sigur contra reume, — podagrel, — ischiâsului, — junghiturilor, — sfâșieturilor durerilor de spate, etc.

De decenii acesta s'a dovedit un medicament încercat de un efect neîntreout și, că el a ajutat câtorva mii de oameni, asta o dovedește numărul extraordinar de mare al scrisorilor de recunoștință și mulțumită.

În spitalul Rökus făcându-se încercări în 132 de cazuri, în 126 cazuri s'a obținut o vindecare deplină.

1 sticlă mică de Repurator a lui Kriegner 1 cor., 1 sticlă mare 2 cor.; de vânzare în farmacie, dar fiindcă sunt și falsificări, e mai bine a se comanda cu poșta per ramburs 5 sticle 5 cor., sau 3 sticle mari 6 cor. franco exclusiv dela preparator:

Farmacia KRIEGNER
BUDAPESTA, Kálvin-tér. — Le 1772

Nu dau copiilor mei prăjituri pregătite cu drojdi, bărbatul meu, care e medic pentru copii, e un dușman declarat al acestor prăjituri. Dar, fiindcă copiii cer prăjituri, lipiu, torte și pancove, eu le pregătesc acestea cu praful Dr. Oetker. De cină copiii mei capătă purding din lapte și ouă pregătite din praful — Dr. Oetker, sau cremă cu praful de cremă dibona — Dr. Oetker, care este o mâncare excelentă înviorătoare. Aceste mâncări sunt gustoase, nutritive și fiind „last not least” sunt și ieftine. (Ke 1808)

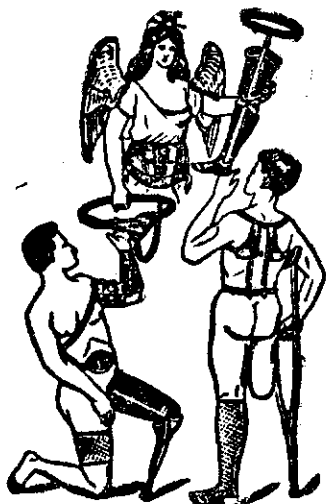
Recomandate de către cei mai renumiți medici Bandaje,

pieleare artificiale, corsete, legături pentru pânzele irigatoare, stropitoare, suspensorii, îndreptătoare, ciorapi de gumă, vată (bumbac) legătoare și articlii pentru belnavi precum și cele mai excelente prezervative franceze pentru femei și bărbați, se vând ca prețuri ieftine la

KEPES ELEK, bandagist.

Tot acolo se poate capătă vestitul prezervativ „nobis ultra” și „606”. Sală separată, serviciu de probe pentru dame și bărbați. Pentru oficialități și măiestri reduceri de preț

NAGYVÁRAD ≡ SASPASAGE.

Ke 830

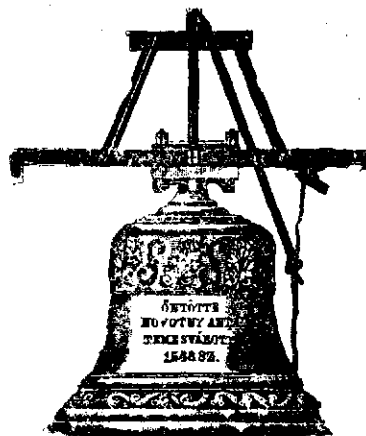

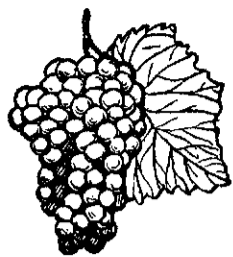
Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorla de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

ANTONIU NOVOTNY, TIMIȘOARA-FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 387 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de slănestăitoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curenți ilustrate trimis gratuit.

Sursa de cumpărare a
ultoilor lemnoase cu rădăcini
**Berlandieri, —
Riparia Teleki**
și alte soiuri de ultoi netezi
și mlădițe cu rădăcină, — la

(Ke 1719)

Teleki Zsigmond, școală de vie în VILÁNY
(com. Baranya).
Cereți marele nostru prețurent ilustrat.

La magazinul de lemne

DÓZSA

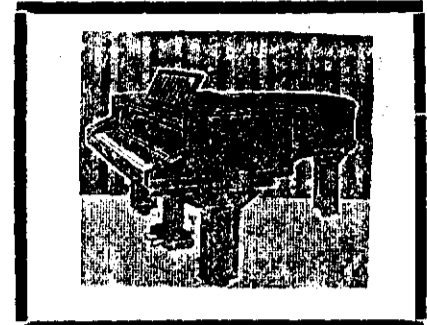
din Strada Radnai nr. 11

se vinde cu prețuri convenabile totfelul de lemne de foc, măsurate bine.

Telefon nr. 857. (Do 1479) Telefon nr. 857.

PENTRU CA SĂ CUMPĂRAȚI

„PIANURI”

nu trebuie să mergeți la BUDAPESTA, la

„TRISKA”

se pot cumpăra cu prețuri favorabile. În localitate introducerea pe timp de un an o face gratis. În provincă: expediază pianuri cu porto și pachetare gratis.

TRISKA J.

CLUJ (KOLOZSVÁR),
str. Bartha-Miklós nrul 14.

Garai Károly

maestru de mobile de fer și aramă

— ARAD. —

OFERĂ: mobile de fer și de aramă, matrașuri de sârmă, șezuturi de sârmă pentru trăsuri, paturi pentru copii și trăsuri pentru copii, garnituri de aramă, mese pentru spălat complete, paturi și matrașuri ce se pot strânge. Aranjamente pentru hoteluri și cafenele pentru spitale și institute.

PRIMESC spre executare orice lucrare în această branșă cu prețuri foarte convenabile. (Ca 1785)

Comandele din provincă se execută prompt.

Bo 1412

Să pot procura
altoaie pentru pomi
roditoare de calitate
ireproșabilă pomi
roditori și pentru promenași

VITĂ DE VIE

cu rădăcina și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

FISCHER és Tsa

Școală de grădinar și stabiliment de viticultură.
Proprietar: AMBROSI M. junior și succesorii lui Fischer L.

FACEȚI O INCERCARE!

„CARNEVAL”

(scutit prin lege).

CEA MAI EXCELENTĂ
SPECIALITATE de GUMĂ IGIENICĂ

Garanță pentru fiecare bucată.

Prețul unei duzine în pachetare originală 6 sor.

De vânzare în centru, la:

Büchler Gyula

WIEN, VII., Keiserstrasse nrul 109.

Prețurent unguresc gratis (pentru o marcă de 80 fil. se trimite în plic închis). — Revanzătorilor li-se dă provizie mare. (Ke 1648)

La 1407 Scutit prin lege!

Ferți-vă de imitații!

„Bomboanele Menthomol” sunt cele mai bune și mai sigure contra tusei, răgușelii și catarului.

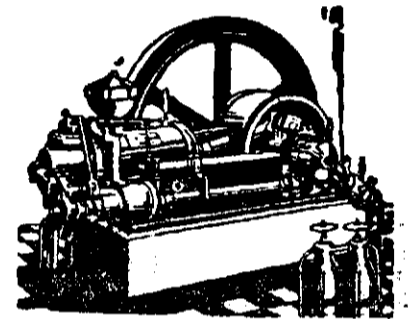
Efect grabnic și sigur, foarte plăcut, gustos, nu strică stomacul, promovează apetitul, împiedică convulsiunile de tuse precum și osteneala orșanelor de contrare, în consecință cântăreții, artiștii, preoții și oratorii îi întrebuițează permanent.

Indispensabili pentru fumători, deoarece răcorește gura și îndepărtează mirosul de tutun. — 1 cutie 40 filleri.

De vânzare la toate farmaciile și drogheriile. — La cumpărare grijiți de clișeu alăturat și la numărul de „Menthomol”

Fabrică: A. EGGER FIUL, liferant ces. și regesc în V.ODA.

CELE MAI BUNE MOTOARE!

Garantje pe mai multj ani!

Ke 1201

Motoare Diesel originale Körting

Motoare absorbitoare de gaz și de benzină. Cășuri de îmblățit cu benzină și ulei brut, cu vehiculi Noutate senzațională! Noutate senzațională!

MOTOARE CU OLEIU BRUT

fără stropire cu apă, — cap de aprins și fără compror

Gellért Ignác és Társa

birou tehnic.

BUDAPEST, V., strada Koháry nr.

În interesul d-voastră cereți prospect!

Hoffmann Sándor, magazin de dantele

— ARAD, numai în Andrásy-tér numărul 20. (palatul Fischer Eliz). —

Mare hală de dantele până la finea lui Febr.

dantele fine de malin, rüché, broderii, funde, țesături de dantele, gulere de dantele, asortiment foarte bogat, prețuri foarte moderate. Decoruri pentru haine, blane și totfelul de achisite p. cusătoare și p. casă, tivituri de blană 1.60 metru în orice culoare.

TRUSOURI P. PĂPUȘE. Perine lungi p. botez, cu broderie 2—, 3—, 4— cor. Perine lungi p. botez, cu broderie elvețiană 5—, 6—, 7—, 9— cor. Plapume pichet, cu broderie elvețiană 4—, 5—, 6—, 7— cor. Cămăși p. păpușe, rochuri patente, tetrapelence, lepedeie de gumă, cu prețuri foarte moderate — Vânzare excepțională de albituri pentru femei. — Broderii fine de gaz și materii de dantelă în rămășițe cu prețuri foarte ieftine.

— Rog să priviți vitrinele mele —

Ciorapi de mătasă în culoare neagră, și altă culoare.

Mănuși groase în orice culoare, 50 fileri.

Au sosit voalurile „TANGO”, în orice culoare.

Ciorapi de școală calitate excelentă, dela 37 fil. în sus.

Broderii dela 10 fileri în sus.

Dantele fine de să 1 m. 27 fil.

Funde late, de 2500 m. 1 m. 48 fil. în orice culoare.

Ho 1886

Gamașe cu nasturi p. femei și bărbați

Alifie „Mágnás” p. față:

singurul mijloc cosmetic novătător, contra sgrăbunțelor, despoierii pielii, petelor din față, crepării pielii, roșății și contra tuturor boalelor de piele. După întrebuințarea unei singure tegle dispar sbărciturile feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fl. Pudră „Mágnás” (în 3 colori) 1 cutie 1 cor. 50 fl. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fl.

No. 893-100

Cosmetic „Mágnás” pentru mâni:

foarte folositor pentru catifelarea mânilor roșii, degerate, crepate, aspre și sbărcite. E de prisos a se mai întrebuința glicerina și vaselin, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e sigur și acest cosmetic poate fi întrebuințat și ziua. — Prețul 90 fl.

Anti pertussin:

mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarului, tusei măgărești la copii. — Prețul 1 cor. 80 fl.

Spirt „Prima”:

mijloc excelent contra reumei și podagrei, durerii de cap și de dinți. După 1—2 întrebuințări are efect sigur. — Prețul 1 sticle mari 1.50 fl.

Spirt „Cappilloform”:

singurul mijloc excelent contra căderii Părului. — Prețul 1 cor. 50 fl.

„Deutoform” apă pentru gură:

cel mai bun mijloc contra mirosului rău de gură și pentru impedirea stricării dinților. — Prețul 1 cor. 50 fl.

Balsam de Ardeal pentru stomac:

mijloc excelent contra durerilor de stomac, lipsei de apetit, incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1.50 fl.

Topșitor pentru păr:

în culoarea neagră, întunecată și brună deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturile de pat. — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr:

rodă părului cărunt culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fl.

Contra ciumei de porci:

precum și în contra tuturor boalelor porcilor, cel mai excelent medicament, recomandat de către medici, este praful de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fl. O singură întrebuințare a prafului de Ardeal pentru galițe încetează perirea galițelor. — Prețul 1 cor.

Hypnonervin:

singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a insomniei. Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

KELEMEN SÁNDOR ZILAH. :- Vă păziți de imitații!

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

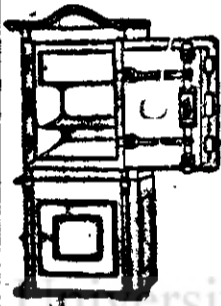
STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

Cassă pentru bani și documente

sigure contra focului și hoșilor

Mo 1112

numai fabricate proprii de toate soiurile și în orice mărime, gata în tot felul de executări în depozit, netede și îndoite, fără legături lungi prin urmare niciun sprijin pentru pârghia hoșilor. Casse cu casete separate contra focului și Parcul în periferie casete pentru matricule mici și mari. Prețuri moderate. Pentru biserici, comune și societăți etc. după învoire și în rate.

GUSTAV MOESS, SIBIU,
Quergasse Nr. 3. Hechtgasse Nr. 4.
Casse panțerate numai la comandă.

In atențiunea concetățenilor!

Marea Hală Centrală ARAD,

bulevardul József-főherczeg-ut numărul 1.
Vis-à-vis cu palatul primăriei. (Palatul casei de păstrare „Victoria”)

e cel mai ieftin isvor de cumpărat obiecte de jucărie lucrăte artistic articele de porcelan, sticlă și obiecte p. economia de casă, mare asortiment de tăști pentru copii de școală, plăci pentru gramophon cu cântece românești permanent în mare asortiment.

He 1859

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

Arad, Weitzer János, palatul Minorităților.

Telefon 35.

Telefon 35

Instalațiuni electrice cu prețuri foarte convenabile
Oferim on. public candelabre elegante cu prețuri moderate. Ținem la dispoziție prețurentul original al celor mai de seamă fabrici de candelabre. Executăm totfelul de transformări de candelabre, cea-ce aducem la cunoștință mai ales acelor ce-și schimbă locuința. Telefoane de casă, instalațiuni de sonerii electrice pentru camere, aranjamente și reparări; lampe electrice pentru busnă, ciucuri și prisme de sticlă; totfelul de articli și instrumente de luminație.

Cu deosebită stimă

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

HOFFMANN és Társai, în ARAD.

OLIVIU PASCU

Inginer diplomat

Orăștie--Szászváros

Strada Berilului numărul 8.

Îndeprinde ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cât și desemnări de mape și schițe. Pregătește planuri și preliminare privitoare la-orice-fel de clădiri și alte lucrări, edifică vile, case de locuit, clădiri economice, plafoane și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apaducte, jilpe, etc. — Interesații sunt rugați a se adresa cu încredere firmei care cu plăcere le va sta la dispoziție! (Pa 1061—52)

BALSAMUL FARMACISTULUI A. THIERRY

Are efect neîntrecut în boala de plămâni și de plept moderatează catarul, încetează tusea împreună cu dureri. Încetează aprinderea de gât, răgușala și boala de gâtle, precum și febrința, durerile de stomac și colica. Vindecă hemoroizii și boala genitală, curățește rinichii, deșteaptă pofta de mâncare și promovează mistuirea. Mijloc excelent contra durerilor de dinți, a dinților găunoși, contra mirosului greu de gură, precum și contra tuturor boalelor de gură și dinți, răgăceli, încetează mirosul greu provenit din gură sau stomac. Mijloc excelent contra limbricului lat. Vindecă orice rană, locuri de răni, orbalții, beșicile provenite din febrință, țeli buboale, urciorul. Are efect excelent contra durerilor de urechi.

Allein echter Balsam
des der Schulzeng-Apothekes des
A. Thierry in Pragrad
bei Rohlfach-Sauerbrunn.

Î bine să se găsească în fiecare casă pe timpul când bătute influența, holera sau alte boli epidemice. Adresați-vă lui: A. THIERRY, farmacist la „Ingerul păzitor“, PRAGRADA, lângă Rohlfach. 12 sticle mici sau 6 mari, sau 1 sticlă mare specială 5 60 cor. La comanda mai mari, se acordă rabat considerabil!

VERITABILA ALIFIE-CENTIFOLIA A LUI A. THIERRY împiedică și încetează invenirea sângelui orice operație dureroasă adeseori devine de prisos. Folositoare femeilor lăuze contra durerilor de lăze. — opririi lapteului și întăririi țitelor. Are efect sigur și excelent contra orbalțului, picioarelor rănite, rănilor, umflării membrilor, — durerilor nervoase în case, buboalelor, — sdrăbriilor, împunsăturilor, tăieturilor și contra altor răni. Îndepărtează corpuri străine și anume: sticlă, vase, praț, salitru, spini etc.; efect excelent la concrecențe, carbunculus, rac, vermi, putrezire, bășici, rânt provenite din arsură, boala îndelungată îmbulzirea sângelui, scurgerea urechilor, precum și la opărirea pielei copilășilor etc. etc. 2 tegle cor. 3 60. Expedarea se face numai cu ramburs sau trimițându-se banii înainte. În Budapesta de vânzare la: farmacia Török József, și în numeroase farmacii.

În cantitate mai mare de vânzare la drogheriile Thalmyer & Seltz, Hochmeister utodal și Radanovits, Testvérek în Budapesta, ori direct de la A. Thierry, farmacie la Ingerul păzitor, Pragrad, lângă Rohlfach.
În Arad de vânzare la: farmaciile Földes Kelemen și Sfântul Ștefan a lui Hebs Vilmos.

IN ATENȚIUNEA DOAMNELOR

Pielea frumoasă a feței e condiția principală a frumuseții. Fiecare damă nutrește această dorință ferbinte, dar, regret, luându-se după reclamele alarmante, rămâne numai cu dorința. — Cea mai bună dovadă despre bunătatea unui articol este faptul că este el de rău pândit. — Bunătatea neîntrecută a preparatelor dr.-lui Sihulsky o dovedește, afară de numeroasele scrisori de recunoștință, faptul că anual expediem în toate părțile țării și în Europa, dar și în Asia și America avem numeroși mușterii, cari comandă deodată sute de pachete, pentru a să facă economie cu cheltuielile de expediare.

Preparatul renumitului dr. Sihulsky nu conține materii vătătoare; întrebuințarea acestui aparat îndepărtează

pistruetele, petele, sgrăbunțele, lucirea feței și roșata feței.

Preparatele dr.-lui Sihulsky, și anume: alifie pentru față, cremă de mătase, săpun, pudră de mătase, apă pentru față, sunt pentru întrebuințare de noapte și ziua.

!!! Feriți-vă de imitații. Preparatele adevărate sunt numai cele prezentate, pe tegle și pe împachetarea externă, cu fotografia și isoaltitudinal dr.-lui Sihulsky!!!

Alifie pentru față de dr. Sihulsky	cor.	1 40 fl.
Săpun	"	70 "
Apă	"	1 40 "
Cremă de mătase	"	1 20 "
Pudră	"	1 20 "

Cosmeticul lui Puky pentru mâni, de mare trecere, și ca atare este unicul preparat, care chiar și mânilor celor mai neglijate le dă culoare albă ca zăpada și redă pielei o finețe ca de catifea. Modul de întrebuințare se găsește la fiecare sticlă. Prețul 70 fl.

Pentru îngrijirea **spiritului pentru păr „Capillor“**, care împiedecă căderea părului oferim **„Capillor“**, rețeta originală și ca un adevărat nutremant al rădăcinii părului, împiedecă chelia. — Modul de întrebuințare se găsește la fiecare sticlă! Prețul 1 cor. 80 fl.

„Regenerator pentru păr“ redă părului cărnă și culoarea originală. Prețul 2 cor.

Comenzile peste 10 cor. se expediază franco.

Preparatele mai sunt de vânzare la:

Farmacia MEZEI și ALEXANDER în Kassa

Scrieți adresa corectă. — Comenzile se expediază imediat. Me 1286 Discreția e asigurată.

Institut de asigurare ardelen**„TRANSSYLVANIA“ SIBIU, str. Cisnădiei 1-5**

Edificiile proprii.

Asigurări împotriva focului,

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Ta 229—52)

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezamintele confesionale cu avantagii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simple sau duble a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale,

contra infracției (furt prin spargere), și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apaducte

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1912.	K.	5,456,645 67
Capitale asigurate pe viață achitate	"	5,458,689 43
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1912	(foc	133,667,241 —
	(viață	11,740,710 —
Fonduri de întemeiere și de rezervă	"	1,603,400 —

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcției, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul Institutului cu condiții favorabile.

FRANZ SEEMANN

ceasornicar, prăvălie de oroloage

Sibiu-Nagyszeben, str. Turnului (Saggasse) 30.

Oferă on. public din localitate și provincă prăvălia sa de

ceasuri și bijuterii,

unde pentru cele mai ieftine prețuri se pot procura ceasuri de buzunar, de părete și sculătoare precum și totfelul de bijuterii și inele de logodnă.

Reparaturile se execută cu specialitate.

Întru ceasurile cumpărate și reparate la mine oferim garanție. (Se 1588)

FUND. IN A. 1836. DISTINS LA NUMEROASE EXPOZIȚII.

Horn Lajos, APATIN (Bácska).

Liferantul armatei regale române. Cea mai veche fabrică de instrumente muzicale în Ungaria.

Oferă renumitele și excelente specialități de instrumente muzicale, după sistemul vienez, și anume: instrumente de aramă, — de lemn, — de suflat, apoi excelente instrumente de lovit și — cu aramă, precum și părți de ale acestor instrumente. Garantăm pentru lucrare bună și conștiințoasă, și mai ales pentru sunet curat.

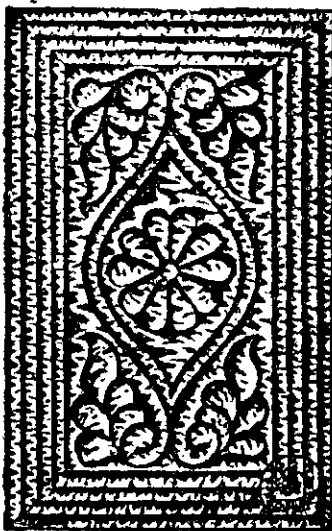
Violini de școală dela 6 cor. în sus, în orice preț. Asortiment foarte bogat în gramofone. — Condiții favorabile de plată. — Reparaturile se execută ieftin și cu specialitate. — Prețuri gratis. —

Correspondență în limbile maghiară, germană și sârbă.

(No 1882)

STERN S. FABRICĂ DE PLAPOME ȘI ALBITURI PENTRU PATURI CLUJ (KOLOZSVÁR), strada Szentegyház-u. nrul 7

Atrage atențiunea on. public din loc și din provincă asupra

fabricel de plapome și albituri p. paturi aranjată cu excelente puteri de muncă.

Execută plapome, matrațe, totfelul de albituri pentru paturi, din material excelent, în mod prompt și cu prețuri convenabile.

Primește spre transformare plapome și albituri vechi p. paturi.

Se 1219

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească crema americană, pudra americană și săpunul american, care depărtează de pe față și de pe mâni orice fel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebunțate până acum.

Se capătă la:

Apoteca Sfântul Gheorghe în Oravița.

Prețul unui borcan de cremă americană 1 cor. Prețul pudrei americane 1-50 cor. Prețul săpunului american 1 cor. În contra durerii de dinți mai bune sunt picături americane. Prețul 1 cor.

(Co 1574)

CEL MAI MARE MAGAZIN DE OROLOAGE ȘI BIJUTERII

LOSONCZY LAJOS

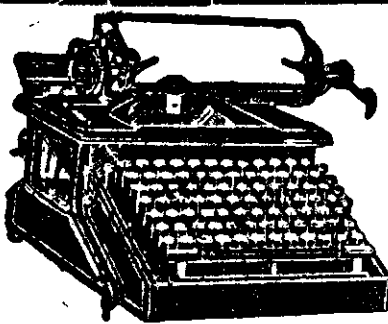
ceasornicar și bijutier.

PARAD, PIAȚA LIBERTĂȚII Nr-ul 1.

Țin în magazin oroloage pentru buzunar veritabile elvețiene, oroloage de părete cu sunet de clopot, oroloage moderne. Bijuterii de aur și argint. Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Serviciu prompt. Mare atelier de reparat.

Cu deosebită stimă Losonczy Lajos orologier și bijutier.

INȘTIINȚARE.

Aducem la cunoștința on. public, că despărțământul nostru de covoare l-am predat domnului

JONÁS BERTALAN,

care-l va conduce și pe mai departe în localitățile noastre.

Iar, întreprinderea noastră de aranjamente moderne pentru birouri am amplificat-o. Acest nou despărțământ al nostru dela 1 MAIU n. se află

în nouele noastre localități

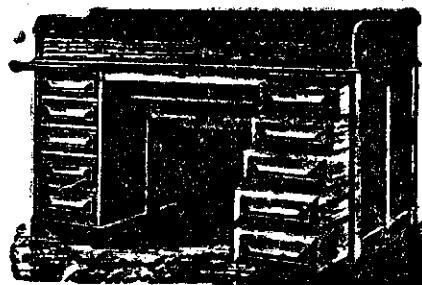
din palatul MERBL (lângă prăvălia-Linoleum).

Că reprezentanții principali în sudul Ungariei ai renumitei mașini de scris „SMITH PREMIER” și „JERRY” și ai mobilelor americane pentru birouri, ținem în localitățile noastre

expoziție permanentă de mobile p. birouri și mașini de scris.

Cercetarea acestei expoziții nu obligă să cumpărați.

Considerând că atelierul nostru de reparări l-am mărit și l-am aranjat modern precum și în urma excelențelor conducătorilor, suntem în măsură a satisface celor mai delicate pretențiuni în mod prompt și conștiințos. Rechizitele noastre americane sunt din calitate excelente, și se vând cu prețuri

originale de fabrică. Primim și mai departe îngrijirea mașinilor de scris și reparări și orice comandă o executăm în modul cel mai culomt și prompt. — Rog și pe mai departe binevoitorul sprijin suntem cu stimă:

Maitinszky Pál és Társa, Temesvár.

prima întreprindere de aranjamente moderne pentru birouri și stabiliment de mașini de scris „SMITH” din Ungaria-de-sud. Ma 129

Sarkadi és Windisch

magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone. — Reprezentantii în Ungaria de sud a mașinilor de scris „ROYAL”.

Vârșeț (Versecz), str. Deák-Ferencz 3.

Oferim on. public bogat asortatul nostru magazin, condițiuni favorabile de plată chiar și în rate, pentru mașini dăm 6-10 ani garanție. Mare atelier specialist de reparare. Prețuri gratis și franco. La dorință mergem la fața locului. (Sa 1570)

TELEFON: 179. TELEFON: 179.

„CORONA”

instituit de credit și economii, societate acționară în Bistrița.

Convocare.

Corona instituit de credit și economii societate acționară în Bistrița—Beszterce invită conform §§-ilor 19 și c. I. din statut pe domnii acționari la

a XI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Bistrița—Beszterce, Sâmbătă în 7 Martie 1914 st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului Strada Spitalului Nr. 38 (în fața poștei).

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune pe anul 1913. Darea absolutorului.
3. Stabilirea bilanțului anual. Impărțirea profitului curat, conform § 67 a. c. d.
4. Alegerea a 2 membri în direcțiune pe 5 ani (1914—1918).
5. Propuneri statutare. Inchiderea adunării.

Bistrița—Beszterce, în 31 Ianuarie 1914

Direcțiunea.

Impărțirea profitului net de coreane 34.032'96.

a) 6% dividenda după capitalul societar	Cor.	18.000'—
b) fondului general de rezerve dotație	”	5.000'—
c) ” special ” ” ”	”	3.667'—
d) ” de penziune	”	3.700'—
e) ” ” binefaceri	”	3.665'96
Total	Cor.	34.032'96

Active

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1913

Pasive

111	Cassa	—	—	—	—	32783	61	1	Capital acționar	—	—	—	—	300000
139	Cambii	cu cavenți abscriși (C. 2567—)	640.960'37	—	—	1576721	37	98	Fond general de rezervă	—	112.000'	—	—	—
		” hipotecă	—	935 761'—	—	—	—	87	Fond de penziuni	—	—	16.300'	—	—
132	Obligațiuni	cu cavenți	—	17.786'04	—	23216	04	120	Fond de binefaceri	—	—	50'	—	—
		” hipotecă	—	—	5 430'—	—	—	—	135	Fond special de rezervă (abscriși Cor. 2567—)	—	—	433'	128783
107	Efecte și acții	—	—	—	—	129950	—	134	Depuneri spre fructificare	—	—	—	—	680722'61
63	Imobiliu	—	—	—	—	42188	87	138	Reescont	—	—	—	—	511086
94	Mobilier	—	—	4.544'92	—	4090	—	140	Cont-curent	—	—	—	—	103708
	Amortizare	—	—	454'92	—	—	—	181	Imprumut pe Efecte	—	—	—	—	29800
								108	Dividendă neridicată	—	—	—	—	631
								118	Interese transitoare	—	—	—	—	20185
									Profit net	—	—	—	—	34032'96
						1808949	89							1808949

Contul Perdere & Profit

123	Interese: a) de depuneri	—	—	31.754'—	—	—	—	127	Interese de escont	—	—	—	—	—	123681
121	b) ” reescont	—	—	36.748'56	—	—	—	141	” ” credit fix	—	—	—	—	—	1997
61	c) fond. gen. de rezervă	—	—	3.000'—	—	—	—	128	” ” efecte	—	—	—	—	—	5061
62	d) de penziuni	—	—	963'—	—	—	—	129	” ” întârziere	—	—	—	—	—	1516
136	e) de cont-curent	—	—	6.279'15	—	78744	71	103	Provizii	—	—	—	—	—	12414
126	Salare (direcțiunii, revizorilor, funcț.)	—	—	—	—	11378	—	122	Provocări	—	—	—	—	—	1341
137	Spese	—	—	—	—	3838	28								
96	Chirie	—	—	—	—	1350	—								
112	Contribuții: după depuneri	—	—	3175'40	—	—	—								
	com. erar. munic.	—	—	9180'15	—	—	—								
	compet. de timbru	—	—	122'84	—	12478	39								
2	Marce de prezență	—	—	—	—	1000	—								
124	Porto	—	—	—	—	1125	98								
133	Bani de cvartir	—	—	—	—	1600	—								
25	Amortizări	—	—	—	—	454	92								
	Profit net	—	—	—	—	34032	96								
						146003	24								146003

Bistrița, 1913 Decembrie 31.

Dr. Alexandru German m. p.
prezident.

Dr. Gavril Tripon m. p.
dir.-executiv.

Emil A. Chiffa m. p.
prim-contabil.

Dumitru Balcan m. p.
cassier.

DIRECȚIUNEA:

Gregoriu Pletosu m. p.
vice-prezident.

Dr. Iulian Pop m. p.
Elte Juga m. p.

Sever Groze m. p.
Constantin Fildmând m. p.

Dr. I. Făgărășan m. p.
Dumitru Budușan m. p.

Vasile Bălan m. p.

Subsemnatul comitet de revizie am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului
Bistrița, 1914 Februarie 7.

Iosif Lissai m. p.
prezident.

Gregoriu Rusu m. p.

Nicolae Căciulă m. p.

Vasile Borda m. p.